

انتقال آب خلیج فارس خون تازه در رگ‌های صنایع کویر

آب خلیج فارس به منطقه معدنی و صنعتی گل گهر سیرجان رسید

ریاست محترم جمهوری دکتر حسن روحانی

انتقال آب از خلیج فارس به فلات مرکزی
و به سمت سیرجان و یزد از افتخارات و
برنامه ریزی های بزرگ این دولت است.

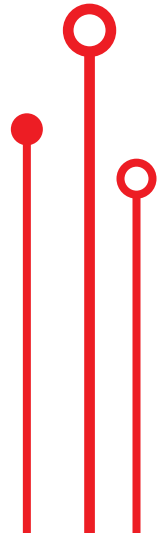
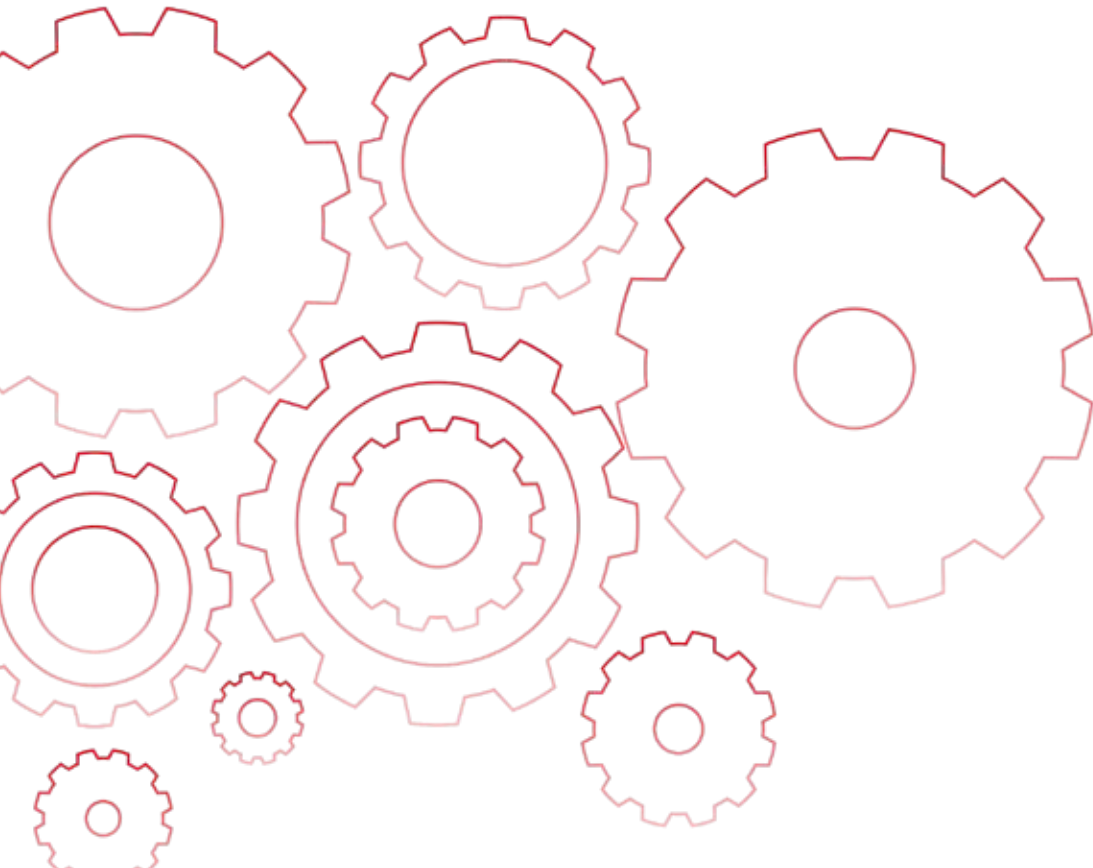
رویش باور دارد که کویر

آب
گروه سیرجان و صنعتی گل گهر
SILCOVA MINING & INDUSTRIAL COMPANY
روابط عمومی و امور بین الملل

نشریه داخلی شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

صاحب امتیاز : روابط عمومی و امور بین الملل
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

صنعتی رساندن ایران به قله وامثال این ها هدف نزدیک ماست

رهبر معظم انقلاب:

- سال ۱۳۹۶ از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی با عنوان سال «جهش تولید» نامگذاری شد. حضرت آیت الله خامنه ای در پیام نوروزی با اشاره به مسئله رونق تولید، اقدامات انجام شده در این زمینه را ناکافی دانسته و خواستار برنامه ریزی و تلاش حداکثری از سوی مسئولان و مجموعه های جوان برای بهبود و رشد محسوس مسئله تولید داخلی شدند. ایشان در این باره فرمودند: این کاری که در زمینه رونق تولید ملی تا حالا شده شاید حتی یک دهم آن چیزی که برای کشور احتیاج است نباشد. البته من «یک دهم» را از روی آمار دقیق نمیگویم، بلکه حدس می زنم یک دهم یعنی شاید واقعا ده برابر این کار باید انجام بگیرد؛ چه کار تحقیقی، چه کار تولیدی، چه کارهای گوناگون از همین قبیل، تا رونق تولید در زندگی مردم اثر خودش را نشان بدهد. در سال ۹۸ تولید تکان خورد، حرکت کرد و راه افتاد تا یک حدودی، لکن اثری در زندگی مردم از آن محسوس نشد. ما بایستی تولید را به جایی برسانیم که در زندگی مردم اثر بگذارد. امسال سال جهش تولید است. این شد شعار امسال؛ کسانی که دست اندر کار هستند جوری عمل کنند که تولید ان شاء الله جهش پیدا کند و یک تغییر محسوسی در زندگی مردم ان شاء الله به وجود بیاورد. ما امروز اگر چنانچه صادقانه حرکت بکنیم، عمل بکنیم، تنبلی نکنیم، کوتاه بینی به خرج ندهیم، ساده نگری نکنیم، می توانیم ایران را به همان قله برسانیم. البته رساندن ایران به قله صنعتی و امثال اینها هدف نزدیک ما است؛ هدف دور، تمدن اسلامی است که آن مطلب دیگری است.

دکتر حسن روحانی، رئیس جمهور:

آرزوی دیرینه انتقال آب از دریا محقق شد

جزییات و نحوه تامین آب در این مصوبه به روشنی بیان شده است. اعلام می کنیم که آب مورد نیاز صنعت و کشاورزی یزد هم تامین است. در سال آینده ۲۰ میلیون مترمکعب آب از خلیج فارس وارد یزد خواهد شد و حجم آب لازم، تخصیص داده شده است. امروز هر سرمایه گذاری می تواند ورود پیدا کرده و در زمینه انتقال آب سرمایه گذاری کند. یکی از علت های تصویب این طرح مقابله با بیکاری از طریق اشتغال افراد در پروژه های انتقال آب و راه اندازی کشت گلخانه ای است.

خراسان رضوی هم ۳/۷ میلیارد مترمکعب آب در نظر گرفته شده است. این رقم هم بعد از فرآیند شیرین سازی به ۱/۳ میلیارد مترمکعب خواهد رسید. سرمایه گذاری بخش خصوصی در حوزه شیرین سازی و انتقال آب دریاها به بخش های مورد نیاز کشور، امری ضروری است. با این اقدام سرمایه گذاران به اصل سرمایه خود و سود حاصل از آن دست خواهند یافت. در شورای عالی آب تصویب شد که آب آشامیدنی یزد تا ۳۰ سال جاری تامین است.

امروز حدود ۲۶ میلیارد مترمکعب از آب دریاها بدون نمک زدایی در اختیار استان های ساحلی قرار می گیرد. همزمان برای استان های ساحلی بیش از ۴/۴ میلیارد مترمکعب آب جهت شیرین سازی در نظر گرفته شده است. این رقم با فرآیند شیرین سازی به ۱/۴ میلیارد متر مکعب می رسد. باید از آب دریا در چارچوب استانداردهای زیست محیطی استفاده کنیم. برای تامین آب مورد نیاز استان های غیر ساحلی همانند خراسان جنوبی، کرمان، یزد، سمنان و حتی

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور: پروژه انتقال آب خلیج فارس می تواند الگو باشد

است به کمک بخش خصوصی و از طریق اجرای طرح های نمک زدایی و انتقال برطرف شود. برخی نگرانی های مربوط به مسائل زیست محیطی، لازم و ضروری است و دولت هیچ طرح بزرگی را در کشور اجرا نخواهد کرد مگر آنکه مسائل زیست محیطی را رعایت کند. خلیج فارس به آب های آزاد دنیا وصل است و بعضی از کشورهای اطراف، علی رغم سواحل اندکی که دارند چندین برابر ایران از منابع آبی، برداشت و شیرین سازی می کنند. با این وجود ما قطعاً به عوارض و پیامدهای زیست محیطی، توجه ویژه ای خواهیم داشت و این موضوع را در ارتباط کامل با حیات ایران و همسایگان ارزیابی می کنیم.

آب مصرفی کشور از دریا باید در دستور کار شورای عالی آب باشد و انتقال آب دریا در دستور کار همه دستگاه های مرتبط باشد و همه سازمان ها و نهادها با محوریت شورای عالی آب، موضوع انتقال آب دریا به مناطق مرکزی و کم آب کشور را به عنوان یک اولویت و مسئله اساسی در نظر بگیرند و دستگاه های مختلف، ملاحظات اجرای این دستور از جمله نحوه بهره برداری از آب دریا، نمک زدایی و مصرف بهینه آب شیرین شده را مورد بررسی دقیق قرار دهند. همچنین باید از همه فناوری ها و روش های موفق دنیا در زمینه استحصال و مصرف صحیح آب استفاده کنیم. ضمن اینکه سواحل، جزء توسعه یافته ترین بخش های هر کشوری به شمار می روند. توسعه سواحل کشور در دولت یازدهم و دوازدهم موضوعی حائز اهمیت بوده و اقدامات مناسبی به ویژه در حاشیه خلیج فارس و دریای عمان و سواحل مکران انجام شده است. تلاش شده تا با استفاده از آب دریا، فعالیت های اقتصادی و صنایع نیازمند آب در این مناطق رونق و توسعه پیدا کند. وزارت نیرو در گذشته آماری ارائه کرده و امید داده بود که در افق سال ۱۴۲۵، کمبود سالانه آب شرب و صنعت که مجموعاً به میزان ۱۹۲۵ میلیون مترمکعب

استان کرمان دارای ظرفیت های فراوانی برای توسعه است و انتقال آب از خلیج فارس و دریای عمان به این استان باید تسریع شود. اجرای طرح های توسعه معادن و صنایع هم جوار، راهکاری مناسب برای ایجاد اشتغال است و توسعه این طرح ها می تواند ضمن جلوگیری از خام فروشی مواد معدنی برای کشور، ارزش افزوده ایجاد کند. علاوه بر این، محصولات کشاورزی استان کرمان نظیر پسته، خرما و مرکبات از جمله محصولات مهم و استثنایی استان کرمان هستند. این محصولات نیاز مبرمی به آب دارند و در حال حاضر مهم ترین مانع توسعه استان کرمان مشکل کم آبی است. برای حل معضل کم آبی باید تمرکز بیشتری انجام شود. طرح انتقال آب از خلیج فارس و دریای عمان به استان کرمان طرحی راهگشاست و اگر طرح، مقرون به صرفه باشد می تواند به عنوان الگو در استان های دیگر هم استفاده شود. دولت در این زمینه تمام مساعی خود را به کار خواهد بست و اگر این مانع برطرف شود، بخش خصوصی رغبت بیشتری برای حضور در این نوع طرح ها نشان خواهد داد. جهت مدیریت منابع آبی و برنامه ریزی برای تامین آب مورد نیاز کشور، تامین بخشی از

علیرضا رزم حسینی، وزیر صنعت معدن و تجارت:

پروژه انتقال آب خلیج فارس ناباوری را به باور تبدیل کرد

میلیون مترمکعب آب در سال و در مرحله دوم، شیرین سازی و انتقال ۴۷۰ میلیون مترمکعب آب و در مرحله سوم طرح نیز افزایش ظرفیت به میزان ۲۰۰ هزار مترمکعب (روزانه) که قابلیت ارتقا تا ۷۰۰ هزار مترمکعب در روز را دارد برنامه ریزی شده است. پروژه طرح انتقال آب خلیج فارس با توجه به تغییر اقلیم باید اجرایی می شد؛ چراکه راه اندازی این پروژه کمک قابل توجهی به تقویت سفره های آب زیرزمینی می کند. امروز مشاهده می کنیم که با اجرای این پروژه ناباوری به باور تبدیل شده است. امیدواریم یک اقدام ماندگار برای کشور و این سه استان انجام داده باشیم.

آب محروم هستند، اگر همه دست به دست هم داده و با اراده آهنین، کارهای اجرایی را در دستگاه های دولتی جلو ببریم، اتفاق بزرگی خواهد افتاد و یک خط ترانزیت آبی ایجاد شده و برای استان های دیگر هم قابل استفاده است. در واقع شرایط کشور به گونه ای است که دولت و وزارت نیرو از طرح های انتقال آب با قاطعیت حمایت می کنند. گذشتگان، کیلومترها کانال برای قنات ها حفر کردند تا امروز ما از آب قنات بهره مند شویم. امروز هم با طرح انتقال آب خلیج فارس که مجهز به جدیدترین فناوری های روز است نیاز آیندگان به آب را برطرف خواهیم کرد. طرح انتقال آب خلیج فارس با همکاری بخش غیردولتی، بدون دخالت دولت و با تکیه بر منابع بخش خصوصی برای تامین آب موردنیاز بخش صنعت در فلات مرکزی ایران اجرا شد. وجود تعداد قابل توجهی از معادن مس، سنگ آهن و صنایع فولادسازی، طرح های عظیم توسعه ای برای صنایع معدنی استان کرمان و منطقه جنوب شرق کشور و از سویی کمبود منابع آبی و خشکسالی های پی در پی علت اجرای طرح است. در مرحله نخست این طرح، شیرین سازی حدود ۱۸۰

استان های یزد و کرمان مشترکات زیادی دارند و در طول تاریخ، ارتباطات خوبی با یکدیگر داشته اند. این دو استان همچنین در حوزه صنایع معدن، کانون بسیار نیرومندی هستند. در این دو استان فرصت های خوبی در زمینه انرژی های خورشیدی و دیگر انرژی های پاک وجود دارد. تغییر اقلیمی که از چند دهه گذشته برای استان های یزد و کرمان پیش بینی می شد اکنون در حال تحقق است و شاهد خشکسالی در این مناطق هستیم. آب در استان کرمان وجود دارد اما به دلیل عدم استفاده صحیح، آن را به محصولات کشاورزی کم بهره تبدیل کرده ایم. انتقال آب، کاری است برای نسل های آینده تا از این نعمت خدادادی استفاده کنند. در این زمینه طرح انتقال آب از خلیج فارس، راهکار و شاه کلیدی طلایی برای مهار بی آبی بوده است. بحث کمبود آب بیش از ۷۰ سال است که به عنوان یک چالش مهم برای کشور، مطرح بوده است. در همین راستا به دلیل استفاده نامناسب از منابع آبی به خصوص بعد از انقلاب، با مشکلات زیست محیطی و مهاجرت گسترده مردم روبه رو شدیم. در مسیر آبرسانی به استان هایی که از نعمت

پیام تشکر امام جمعه سیرجان از مدیران شرکت گل گهر به خاطر اجرای پروژه انتقال آب خلیج فارس به منطقه

شرب، کشاورزی و صنعتی بهره مند شوند. اینجانب از همت و تلاش تمامی دولتمردان سابق و فعلی و تلاشگران وزارتخانه های نیرو و صمت و همراهی نمایندگان محترم ولی فقیه و همچنین اعضای مجمع نمایندگان استان های هرمزگان و کرمان به ویژه مدیران عامل محترم سابق و فعلی و اعضای محترم هیأت مدیره شرکت معدنی و صنعتی گل گهر سیرجان به جهت تأمین هزینه های سنگین اجرای این پروژه و همه تلاشگران عرصه صنعت و معدن به ویژه زحمت کشان پروژه انتقال آب خلیج فارس به منطقه، صمیمانه سپاسگزاری می نمایم و این پیروزی بزرگ را به مردم منطقه به ویژه مردم شریف، نجیب و ولایتمدار سیرجان تبریک می گویم.

سید محمود حسینی
امام جمعه سیرجان
۱۰ آبان ۱۳۹۹

بسم الله الرحمن الرحيم

انتقال آب خلیج فارس به سیرجان برای مصارف شرب، کشاورزی و صنعتی آن هم در چهلمین سالگرد دفاع مقدس، از عزم جدی ملت ایران برای پیشرفت و خودکفایی و شکست توطئه ها و تحریم ها و سنگ اندازی های دشمنان حکایت دارد. اینک در گام دوم انقلاب شاهد به ثمر رسیدن پروژه ای عظیم و ملی هستیم که سال ها پیش باید اجرا می شد و در خطبه های نماز جمعه بر اجرای چنین پروژه ای، تأکید شد و طولی نکشید که به عنوان یک پروژه عظیم ملی در دولت وقت به تصویب رسید و بلافاصله مطالعات اولیه و عملیات اجرایی آن آغاز شد. خداوند بزرگ را شاکریم که امروز بخشی از این پروژه به ثمر نشست و ان شاءالله در ادامه به شهرستان ها و استان های همجوار نیز برسد و همه ی مردم منطقه از برکات اجرای این پروژه در مصارف

پیام شهباز حسن پور بیگلری نماینده مردم شریف سیرجان و بردسیر و رییس مجمع نمایندگان استان کرمان در مجلس شورای اسلامی: آثار این اقدام ملی و اراده‌گرایانه در سال های آتی در بخش صنعت و معدن استان به خوبی نمایان خواهد شد

به نام خداوند قادر و توانا

پیشرفت ایران اسلامی آرزو و خواست همه کسانی است که دلبسته نام ایران عزیز هستند. از امام راحل (ره)، رهبری عزیز و شهدای گرانقدر انقلاب و هشت سال دفاع مقدس گرفته تا دانشمندان گمنام هسته‌ای و نانو تکنولوژی، محققان علوم انسانی و اسلامی، مهندسان و امثال آن‌ها ظرف چهار دهه گذشته نشان داده‌اند که از تحریم و درشت‌گویی دشمنان این مرز و بوم واهمه‌ای ندارند و دشواری‌ها و تنگناها باعث نمی‌شود که میدان توسعه و پیشرفت ایران را خالی بگذارند. لزوم پیشرفت کشور و تکیه به توان متخصصان داخلی، از گذشته تاکنون یکی از محورهای مورد تاکید مقام معظم رهبری بوده است. ایشان در سفر تاریخی‌شان به استان کرمان در سال ۸۴ خطاب به مردم و مسوولان و فعالان بخش صنعت فرموده بودند: «ما ملت با استعدادی هستیم؛ تاریخ و میراث فرهنگی ما به این گواهی می‌دهد. این که ما می‌توانیم ظرفیت‌های تولید را افزایش دهیم، کمیت‌ها را بالا ببریم، کیفیت‌ها را روزبه‌روز بهتر کنیم و زوایای ناشناخته را در بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی، دانش، فنون و بقیه بخش‌های مجموعه‌ی زندگی انسان روزبه‌روز بیشتر شناسایی کنیم، نشانه‌ی رحمت و توفیق الهی است. اگر همین جد و جهد را دنبال کنیم، رحمت الهی ادامه پیدا خواهد کرد و ما عزم و اراده راسخ داریم که این راه را تا آخر برویم». رهنمودهای پدران رهبری انقلاب موجب شده تا در سال‌های اخیر تلاش برای ساختن ایرانی قوی بیش از پیش مورد توجه و اهتمام کارگزاران نظام قرار گیرد. در آبان ماه ۱۳۹۹ یکی از این تلاش‌های مجاهدانه به ثمر نشست و فاز اول طرح شیرین‌سازی و انتقال آب خلیج فارس به صنایع بزرگ استان کرمان و یزد به سرانجام رسید. مهندسان کارآزموده و متخصصان امر نیک می‌دانند که اجرای این طرح عظیم ملی در ابتدای امر چه قدر سخت و دشوار به نظر می‌رسید. بسیاری حتی از سر دلسوزی هشدار می‌دادند که چنین طرحی به سرانجام نمی‌رسد اما «خواستن توانستن است» و چه خوب این توانستن با اراده و اهتمام شرکت‌های بزرگ استان کرمان و شرکت‌های پیمانکاری فعال در طرح که تعداد آنها به بیش از ۱۹۰ شرکت می‌رسد، به نتیجه رسید. با انتقال آب خلیج فارس به منطقه معدنی و صنعتی گل گهر سیرجان و مس سرچشمه دغدغه بزرگ تامین آب برای اجرای طرح‌های توسعه رفع می‌شود. این طرح نویدبخش سرعت گرفتن احداث واحدهای صنعتی پایین دستی و ایجاد شدن زمینه اشتغال هر چه بیشتر جوانان این کشور است. تکمیل زنجیره صنعت فولاد و مس در استان و کاهش تنش‌های محلی بر سر منابع از دیگر مزایای ارزشمند اجرای این طرح است. خوشبختانه مردم شریف استان هرمزگان هم بر اثر اجرای این طرح از آب شرب پایدارتری برخوردار خواهند شد. آثار این اقدام ملی و اراده‌گرایانه در سال‌های

آتی در بخش صنعت و معدن استان به خوبی نمایان خواهد شد. در این یادداشت مختصر بر خود لازم می‌دانم قبل از همه از زحمات شبانه‌روزی کارگران شریف فعال در طرح انتقال آب، متخصصان و ناظران و پرسنل اداری مشارکت کننده به سهم خودم تقدیر و تشکر کنم. از خداوند منان برای همه این عزیزان آرزوی سلامتی و سرفرازی دارم. همچنین لازم است از مشارکت دلسوزانه مدیران عامل وقت شرکت‌های گل گهر و ملی مس و چادرملو صمیمانه تشکر کنم. در پایان از زحمات شبانه‌روزی و صادقانه شرکت مجری طرح (آب خلیج فارس) و مدیران و کارکنان این شرکت سپاسگزاری می‌نمایم. در پایان لازم است به جهت مسؤلیت در مجمع نمایندگان استان از همکاری ائمه محترم جمعه، استاندار محترم کرمان و دیگر مسئولان استان که مجدانه و دلسوزانه پای اجرای این طرح ایستادگی کردند صمیمانه قدردانی کنم. بدون شک اجرای این طرح مسیر توسعه و آبادانی روزافزون استان کرمان را فراهم خواهد کرد. انشالله.

پیام سهراب بهالدینی سرپرست فرمانداری ویژه شهرستان سیرجان: به سرانجام رسیدن نشان از قدرت و عظمت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و همت والای جوانان کشور دارد

طرح انتقال آب خلیج فارس از بندرعباس به استان‌های کرمان و یزد از ۷ سال قبل و با مشارکت شرکت‌های معدنی و صنعتی گل گهر، ملی صنایع مس ایران و معدنی و صنعتی چادرملو جهت رفع مشکل کمبود آب این شرکت‌ها کلید خورد و مدتی پیش نیز همزمان با ورود اولین پمپاژ آب به مخزن ۴۵ هزار مترمکعبی گل گهر، فاز اول این طرح با حضور استاندار محترم کرمان به صورت آزمایشی به بهره‌برداری رسید. آنچه که در اجرای این طرح اهمیت بسزایی دارد، انجام این پروژه به همت متخصصان و جوانان ایرانی و در شرایط کاملاً تحریمی است که در سال جهش تولید با حمایت و همراهی دولت محترم تدبیر و امید و ریاست محترم جمهور به سرانجام رسیده است و این نشان از قدرت و عظمت نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و همت والای جوانان کشور دارد. همچنین در این بین نقش استاندار محترم، نماینده محترم مردم در مجلس شورای اسلامی و بخصوص نقش پررنگ و تاثیرگذار شرکت معدنی و صنعتی گل گهر و مدیران توانمند سابق و فعلی این مجموعه نیز در به ثمر رسیدن این پروژه بزرگ بر کسی پوشیده نیست و بایستی به تمامی این عزیزان خدقوت و

و همچنین پیشرفت و توسعه همه‌جانبه شهرستان در تمامی حوزه‌ها خواهیم بود؛ لذا جا دارد این افتخار بزرگ را که افتتاح آن مقارن با هفته وحدت و میلاد پیامبر خوبی‌ها حضرت محمد مصطفی (ص) شده است را خدمت مردم عزیز سیرجان تبریک و تهنیت عرض نمایم.

دست مریزاد گفت. این طرح، مهم‌ترین و بزرگ‌ترین طرح انتقال آب در کشور است که با حضور مقامات عالی‌رتبه کشور و توسط رئیس‌جمهور به صورت ویدئوکنفرانس افتتاح رسمی می‌شود و قطعاً از این پس شاهد تحولی عظیم در حوزه صنعت و معدن در شهرستان سیرجان و استان کرمان

غریب پور به مناسبت افتتاح خط انتقال آب از خلیج فارس به سیرجان مطرح کرد:

گام نخستین بخش معدن در مسیر استقلال آبی از منابع سطحی و زیرزمینی

❖ مهم‌ترین موانع در مسیر تحقق این پروژه ملی چه بود و ایמידرو در اجرای آن چه نقشی را بر عهده داشت؟

در زمان تعریف طرح، تامین مالی یکی از مهمترین مسائل اجرای طرح بود که با سازماندهی مناسب در وزارت صنعت معدن و تجارت، توانستیم شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی از جمله معدنی و صنعتی گل‌گهر، ملی صنایع مس، معدنی و صنعتی چادرملو را جهت پشتیبانی از اجرا درگیر این طرح کنیم به طوری که بخشی از منابع مالی را تامین و سپس با اخذ وام از صندوق توسعه ملی و کنسرسیوم بانک‌ها مشکلات تامین مالی را برطرف سازیم.

به طور کلی باید اذعان کرد که این شرکت‌های بزرگ بودند که پروژه را اجرا کردند اما در مورد نقش ایמידرو باید گفت که در فازهای انتهایی، ایמידرو از طریق مدل تهاتر، ارزش مورد نیاز طرح را تامین کرد. همچنین این سازمان توانست مساله معارضین زمین را از طریق مصوبه هیات وزیران برطرف کند. موضوع دیگر سازماندهی مناسب طرح بود که در آن مجموعه‌ای از پیمانکاران در حوزه‌های مختلف حضور داشتند. این مساله نیز از طریق راهبری مناسب توسط سهامداران و تیم مجری طرح به خوبی عملیاتی شد. نکته‌ای که در اینجا قابل ذکر است، هدایت بخشی از منابع کشور به حوزه‌های پیشران، یکی از اهداف کلی اجرای این پروژه به شمار می‌آید.

❖ با توجه به این که تملک مسیر انتقال و احداث تونل‌ها و اقدامات اساسی انجام شده است آیا برنامه‌ای برای ادامه مسیر و اجرای فاز دوم وجود دارد؟

به نظر می‌رسد با توجه به شرایط موجود، تکمیل فازهای طراحی شده تا مس سرچشمه (قطعه دوم) و چادرملو (قطعه سوم) تا پایان سال جاری یا ابتدای سال آینده انجام شود. در ادامه بررسی امکان توسعه این طرح به سایر استان‌ها نیز در دست اقدام است.

❖ منافع بلندمدت پروژه برای کشور، منطقه و استان چه خواهد بود؟

به سبب بزرگی مقیاس طرح - که از آن به عنوان یک ابر پروژه یاد می‌شود - منافع بلندمدت این طرح ملی ابعاد مختلفی پیدا می‌کند که مهمترین آن‌ها، تامین پایدار آب معادن و صنایع معدنی استان‌های هرمزگان کرمان و یزد و تامین بخشی از آب شرب این مناطق است. همچنین موضوعات اساسی نظیر اشتغال پایدار ناشی از اجرای این طرح ملی، قطع استفاده از آب‌های زیرزمینی این استان‌ها برای صنایع معدنی و کمک به افزایش سطح آب‌های زیرزمینی در بلندمدت؛ در

❖ آیا تکمیل فاز اول پروژه انتقال آب خلیج فارس می‌تواند زمینه توسعه فعالیت‌های صنعتی در این منطقه را فراهم می‌کند؟ و در واقع آیا اجرایی شدن این طرح می‌تواند به ایفای شعار جهش تولید در این منطقه و کشور منجر شود؟

از آنجایی که عمده معادن بزرگ کشور در نواحی خشک شرق کشور واقع شده‌اند با هدف توسعه این ذخایر و فرآوری آنها و جلوگیری از خام‌فروشی این خط انتقال تعریف و اجرایی شد.

باتوجه به پروژه‌هایی که در ۳ استان هرمزگان، کرمان و یزد در بخش معدن و صنایع معدنی در حال اجرا است، با تکمیل این طرح ملی و انتقال آب به نواحی مربوطه شاهد جهش تولید و توسعه در این مناطق خواهیم بود.

علاوه بر آن، با توجه به تداوم تامین آب از طریق این خط انتقال به نواحی شرقی کشور، می‌توان شاهد کاهش مصرف آب از سایر منابع توسط شرکت‌های بزرگ معدنی باشیم که چنین امری فرصت توسعه صنایع کوچک و متوسط در این بخش را محیا می‌کند.

وابسته و احداث تونل است. در کنار این امر باید توانمندسازی مشاوران، پیمانکاران و سازندگان داخلی در طول اجرا و همچنین پروژه های مشابه و نیز آزادسازی، تملک و احداث ۸۲۰ کیلومتر جاده دسترسی به عرض ۳۰ متر به منظور حداقل احداث دو خط جدید علاوه بر خط فعلی را مورد اشاره قرار داد. چنانچه نگاهی به برخی از جزئیات طرح داشته باشیم مشخص می شود که ظرفیت سازی قابل توجهی در صنایع داخلی ایجاد شده است به طوری که در این طرح با ۱۹۴ سازنده داخلی به منظور استفاده از توان فنی و مهندسی، بومی سازی و نیز تولید برخی تجهیزات پیشرفته از جمله پمپ ها و الکتروموتورها، شیرهای بزرگ صنعتی و ... قرارداد بسته شده است. این امر جای خرسندی بسیار دارد و ما خود را قدر دان صنعتگران داخلی می دانیم و از این بابت سپاسگزاریم.

❖ تأثیر آغاز فاز اول پروژه بر خودباوری ملی و جهش تولید و رونق تولید در کشور چگونه ارزیابی می کنید؟

این طرح همچون هر پروژه عظیم، اثرات قابل توجهی در توسعه اشتغال کشور داشته و توانسته اشتغال مستقیم و غیر مستقیم برای ۱۶ هزار نفر در رده های مختلف مهندسی و اجرا ایجاد کند. در کنار این شاخص ها، تأثیر مثبت بر اقلیم مناطق جنوبی و شرقی کشور، جلوگیری از برداشت های بی رویه سطحی و زیرزمینی، تأثیرات مثبت بر وضعیت اجتماعی مناطق فوق و جلوگیری از مهاجرت از جمله برجستگی های پروژه است که جای دارد به صورت مجزا به آن پرداخته شود.

کنار مواردی همچون استفاده از مزیت آب دریا و تبدیل آن به مزیت رقابتی برای توسعه صنعت، الگو قرار دادن اجرای این طرح ملی موفق توسط کنسرسیومی از شرکت های بزرگ بخش خصوصی، امکان الگو برداری جهت اجرای آب از دریای عمان به سایر استان ها، و ایجاد آبادانی در نواحی که در مسیر انتقال آب قرار دارند، جزو منافع بلندمدت چنین پروژه عظیمی است. در کنار نکات فوق، این نکته هم قابل ذکر است که پروژه انتقال آب از خلیج فارس، سبب افزایش عزت ملی به سبب ارتقای توانمندی داخلی شده است.

❖ انجام این پروژه تا چه میزان می تواند بر صنعتی شدن استان های درگیر تأثیر بگذارد؟

با اجرای این طرح پتانسیل سرمایه گذاری در این ۳ استان افزایش می یابد به این دلیل که یکی از محدودیت های سرمایه گذاری در استان های خشک کشور، مساله تامین آب است که با اجرای طرح، چالش فوق برطرف می شود. به بیانی دیگر بخش معدن و صنایع معدنی به عنوان پیشرو، گام در مسیری نهاده که با استقلال آبی از منابع سطحی و زیرزمینی، موضوع حیاتی کمبود آب در کشور را برطرف می کند. از سوی دیگر اجرای خط انتقال آب، ثمراتی در پی دارد که تا سال های آینده، منافع آن نصیب حوزه های مختلف اقتصادی و اجتماعی مناطق کم آب ایران می شود. به عنوان نمونه یکی از ویژگی های برجسته این طرح، ایجاد زیرساخت ها برای اجرای پروژه انتقال آب به میزان سه برابر ظرفیت موجود در حوزه های شیرین سازی آبگیری، آزادسازی مسیر و ایجاد تاسیسات

دکتر محمد جواد فدایی استاندار کرمان:

شجاعت، شهامت و دید وسیع و ابتکار مدیران باعث به سرانجام رسیدن پروژه انتقال آب خلیج فارس شد

فدائی در دولت حجت‌الاسلام روحانی به عنوان رئیس دانشگاه باهنر کرمان منصوب شد. او از سال ۹۲ تا ۹۴ عهده دار این مسئولیت بود. وی سال ۹۶ مجدداً به استانداری بازگشت و در سمت معاون امور اقتصادی استاندار مشغول به کار شد. با استعفای علیرضا رزم‌حسینی در خرداد ۹۷ وی با حفظ سمت از سوی وزیر کشور به عنوان سرپرست استانداری و سپس با تصویب هیات محترم وزیران به عنوان استاندار کرمان منصوب شد.

♦ جناب‌عالی چه نقشی در این پروژه داشتید؟

پروژه انتقال آب از خلیج فارس، قبل از قبول مسئولیت به عنوان استاندار کرمان در دست اجرا بود و از همان زمان در جریان پروژه قرار داشتیم. بعد از قبول مسئولیت استانداری هم بیشتر در جریان کار قرار گرفتیم، به ویژه اینکه یکی از مشکلات استان، کمبود آب بود و باید مسائل مرتبط با آن را پیگیری می‌کردم. جلسات، بیشتر برای تسریع در بهره‌برداری

○ اشاره:

محمدجواد فدائی شانزدهم تیرماه ۱۳۳۷ در شهر کرمان به دنیا آمد. وی در رشته مهندسی عمران دانشکده فنی دانشگاه تهران تحصیل کرده و پس از شروع انقلاب فرهنگی و تعطیلی دانشگاه‌ها از خردادماه ۱۳۵۹ در جهاد سازندگی استان کرمان مشغول به خدمت شد و پس از بازگشایی دانشگاه‌ها دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد خود را در رشته مهندسی عمران به پایان رساند. دوم مرداد سال ۱۳۶۴ طی حکمی، به سمت معاونت برنامه‌ریزی و هماهنگی امور اجرایی استانداری کرمان منصوب شد و همزمان در بخش مهندسی عمران دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه شهید باهنر کرمان نیز به فعالیت‌های آموزشی پرداخت.

محمدجواد فدائی از ابتدای سال ۱۳۶۹ نیز به عنوان معاون عمرانی به خدمات خود در استانداری کرمان ادامه داد. وی سپس برای ادامه تحصیل به خارج از کشور رفت و پس از اخذ درجه دکترا، در مهرماه ۱۳۷۵ به کرمان بازگشت و عهده‌دار کرسی تدریس و تحقیق رشته تخصصی خود (سازه) در دانشگاه شهید باهنر کرمان شد. دکتر محمدجواد فدائی همچنین، از آبان ماه سال ۱۳۷۵ به عنوان رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمان را به مدت دو سال عهده‌دار بود تا اینکه در شهریورماه سال ۷۷، مجدداً مسئولیت معاونت امور عمرانی استانداری کرمان را بر عهده گرفت. وی در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ در سمت معاونت امور عمرانی و رئیس ستاد حوادث غیرمترقبه استان کرمان ایفای نقش کرد. او از مهرماه ۱۳۸۴ فعالیت‌های خود را در اشتغال به امور آموزشی و پژوهشی منحصر و متمرکز کرد و در حال حاضر استاد تمام دانشگاه (پروفیسور) می‌باشد.

همه تحسین می‌کردند. در بازدیدی هم که از پروژه داشتیم به عینه دیدیم مدیران شرکت چه زحماتی کشیدند و در چه شرایط سختی پروژه را اجرا کردند، از جمله مناطق صعب‌العبور و کوهستانی که برای احداث ایستگاه‌های پمپاژ و پست برق که نشان دهنده تلاش و علاقه آنها است.

❖ اخیراً شما از پروژه انتقال آب بازدید کردید، این بازدید با چه انگیزه‌ای انجام شد؟

چون آبان ماه امسال فاز نخست پروژه بزرگ انتقال آب از خلیج فارس به گل‌گهر به دست رئیس جمهوری افتتاح خواهد شد، لازم بود که بازدیدی از پروژه داشته باشیم و کنترل و بررسی لازم برای این امر صورت گیرد.

❖ پیش‌بینی شما از روند اجرای این طرح چیست؟

به نظر می‌رسد که پروژه در زمان پیش‌بینی شده افتتاح شود، این پروژه شامل سه خط انتقال آب است که خط اول آن اجرا شده و فاز نخست آن یعنی انتقال آب به مجتمع گل‌گهر آبان ماه بهره‌برداری می‌رسد.

پروژه بود که به دلیل تحریم‌ها و قطعاتی که باید از خارج کشور وارد می‌شد، به عقب افتاده بود، البته پروژه بعد از توافق برجام سرعت بیشتری پیدا کرد و برجام باعث شد بعضی مشکلات با شرکت‌های خارجی حل شود.

در آخرین صورت جلسه، تصمیم بر این شد که فاز اول انتقال آب آبان ماه امسال برای گل‌گهر و فاز دوم و سوم در بهمن ماه برای مس سرچشمه و چادرملو به بهره‌برداری برسند.

تقریباً همه جلسات پیگیری در تهران و با آقای باری مدیرعامل شرکت خلیج فارس و سرمایه‌گذاران پروژه آقای ملارحمان مدیرعامل مجتمع گل‌گهر، آقای تقی‌زاده مدیرعامل چادرملو و آقای سعدمحمدی مدیرعامل شرکت ملی مس بود.

❖ خاطره جذاب و جالبی از روند اجرای پروژه برای خوانندگان نقل کنید.

به غیر از خاطراتی که از جلسات داریم که همه حُسن نیت و اظهار علاقه برای اجرا و بهره‌برداری پروژه داشتند، به ویژه نکاتی که به شروع پروژه مربوط می‌شد. یعنی شجاعت، شهامت و دید وسیع مدیران وقت شرکت‌ها به خصوص آقای جلال‌ماب و ابتکاری که در این کار بود را

محمد رضا پور ابراهیمی، رییس کمیسیون اقتصادی مجلس:

برای اجرای این پروژه بزرگترین سندیکای تامین مالی کشور شکل گرفت

در بخش کشاورزی حدود نود و پنج درصد منابع آبی ما مصرف شده است ما نتوانستیم در کشاورزی هم به وضعیت مطلوبی برسیم. خیلی از گرفتاری های ما در سال های اخیر این بود که برای ایجاد یک واحد صنعتی در کرمان ۵ لیتر بر ثانیه آب نیاز داشتیم اما برای تامین آن مشکل داشتیم و خیلی از واحدهای ما به دلیل این آب محدود نتوانستند فعال شوند.

❖ شکل گیری وفاق ملی برای اجرای پروژه

در رابطه با این پروژه اتفاق مثبت این بود که ایده اولیه شکل گرفت و طراحان و مشاوران گرد هم جمع شدند در ابتدا فقط آن را به صورت یک ایده قبول داشتند و آن را قابل اجرا نمی دانستند بعضی ها می گفتند بخش فنی آن دارای ایراد است و بعضی ها نیز از جهت صرفه اقتصادی ایراد می گرفتند. برای اجرای این پروژه نیاز به ۲ هزار میلیارد تومان تامین مالی خارج از شرکای اصلی بود که رقم بالایی محسوب میشد و هیچ بانکی به تنهایی توانایی پرداخت آن را نداشت، برای همین جلساتی در کرمان و تهران گذاشته شد و نهایتاً به این نتیجه رسیدیم که چون پروژه ملی است باید همه درگیر شوند به این صورت که اگر این پروژه برای یک استان تعریف شود میزان نفوذ و توان فعالیت ما

❖ پروژه ملی با نقش محوری کرمان

پروژه انتقال آب خلیج فارس اگر چه با این ابعاد یک پروژه ملی محسوب می شود اما با ابتکار و محوریت استان کرمان آغاز شد و در کنار تلاش های استان کرمان چند استان دیگر نیز از این ظرفیت بهره مند شدند و اجرای آن با این ظرفیت مسیری برای سایر استان ها از جمله اصفهان و شیراز باز کرده است تا در آینده با اجرای فازهای بعدی از آن بهره ببرند این پروژه به یک نمونه موفق از اقدام ملی تبدیل شده است که ایده اولیه و آغازین آن با کرمانی ها بوده است.

❖ محدودیت منابع آبی اصلی ترین مانع صنعتی شدن استان

مشکل ما برای صنعتی شدن استان کرمان آب بود نزدیک به ۲۰ سال است که بارش باران در استان از میانگین بلندمدت کمتر است و این نشانه ورود به یک دوره خشکسالی بلندمدت است. از گذشته نیز مسیر حرکت به نحوی بوده که از منابع موجود در استان کرمان نود و پنج درصد سهم بخش کشاورزی بوده است و حدود ۳ درصد در بخش شرب و ۲ درصد در بخش صنعت مصرف می شد یعنی ما فقط از ۲ درصد منابع آب استان برای صنعت بهره برداری کردیم. علیرغم اینکه

بازدید کردیم. این بازدید و مشاهده حجم عظیم کار انجام شده، به راستی انگیزه من و همکارانم برای پیگیری و به سرانجام رسیدن پروژه را دوچندان کرد. بدون شک ظرفیت مهمی که این پروژه برای توسعه کشور ایجاد می کند برای همه مسئولان و از جمله من، انگیزه خوبی بوده است. با توجه به اقدامات انجام شده از جمله ساخت تونل ها و تملک مسیر به عرض ۳۰ تا ۴۰ متر، پروژه انتقال آب خلیج فارس قابلیت اجرای فاز دوم و سوم را نیز دارد. اجرای فازهای بعدی می تواند نقش موثری در توسعه معدنی و صنعتی استان کرمان و کل کشور داشته باشد».

«قطعاً پروژه انتقال آب خلیج فارس یک ابر پروژه ملی است و به سرانجام رسیدن سریع فاز نخست آن به ایجاد حس خودباوری و تقویت حس همکاری و تعامل دستگاه ها برای آبادانی کشور منجر شد. این تجربه میتواند باز هم در ابعاد مختلف تکرار شود. به این باور رسیدیم که متخصصان ما توانایی انجام هر کاری را دارند».

یکی از نکات مهم که در پروژه انجام شد پیگیری ما جهت اخذ مجوزهای لازم برای اجرای خطوط دوم و سوم انتقال آب هست چون این مسیر تا سه تا خط ظرفیت دارد که انشالله اجرای آن قطعی است و هر کدام نیز می توانند ظرفیت های جدیدی اضافه کنند.

نکته مهم این بود که اولاً موضوع اولیه که یک ایده بود به یک عملیات تبدیل شد و دوم از نظر اقتصادی انتقال آب از خلیج فارس به استان های دیگر اگر چه هزینه سنگینی دارد اما این هزینه سنگین در مقایسه با بهای تمام شده محصولات صنعتی بسیار ناچیز است. بنابراین تاثیر انتقال آب در فلات مرکزی کمک کرد به اینکه طرح های توسعه صنعتی بتوانند با استمرار و رویکرد کاملاً پشتیبانی شده در آینده انجام شود.

جهت تأمین مالی کم خواهد شد و به همین جهت ما سه استان را درگیر این موضوع کردیم از جمله هرمزگان (که یکی از استان های ذی نفع است و هم اکنون بخش زیادی از آب شرب این استان از این پروژه تأمین می شود) و استان های کرمان و یزد به عنوان سایر استان های ذینفع معرفی شدند. با استانداران این استانها صحبت شد که یک نشست برگزار کنیم تا با هم همفکری این استانداران و وزرای مرتبط با این پروژه یعنی وزیر نیرو (متولی تأمین نیروی آب)، وزیر صمت (اجرای پروژه های اقتصادی مرتبط) و وزیر اقتصاد (متولی نظام بانکی) کار را پیش ببریم در ادامه مجامع نمایندگان این ۳ استان نیز پای کار آمدند و این جلسه برگزار شد و تبدیل به یک وفاق ملی شد که نتایج بسیار مثبتی برای تأمین مالی پروژه به همراه داشت.

♦ شکل گیری بزرگترین سندیکای تأمین مالی کشور

ما جلسه بعد را تبدیل به یک نشست وزرا و روسای بانک ها کردیم. روسای بانک های بزرگ کشور آمدند و در آن جلسه کار معرفی شد و یکی از نتایج این بود که ما ده بانک مهم کشور را گرد هم آوردیم و یک سندیکا برای تأمین مالی پروژه تشکیل شد که بزرگترین سندیکای تأمین مالی کشور بود و این یکی از بزرگترین کارهایی بود که در تاریخ کمیسیون اقتصادی مجلس شکل گرفت و انجام شد ده بانک مهم کشور این سندیکا را تشکیل دادند. این اولین بار بود که بانک ها ۲۰۰۰ میلیارد تأمین مالی را قبول می کردند.

♦ ایجاد حس خودباوری برای تکرار این تجربه

در طول اجرای پروژه یک بار به همراه اعضای مجمع نمایندگان استان ها از کل مسیر پروژه، یعنی از آب شیرین کن ها واقع در بندرعباس، تونل های انتقال و ایستگاه های پمپاژ تا جایی که لوله ها به مناطق کویری می رسند

جمشید ملار حمن مدیر عامل شرکت معدنی و صنعتی گل گهر:

پروژه انتقال آب خلیج فارس یک افتخار بزرگ ملی برای کشور و نظام مقدس جمهوری اسلامی است

۱۲۰۰ میلیارد تومان شرکت گل گهر پول برای اجرای طرح انتقال آب از خلیج فارس به سیرجان پرداخت کرد.

❖ فاز اول پروژه انتقال آب خلیج فارس، با مشارکت کدام مجموعه‌ها و سازمان‌ها اجرایی شد؟

مجری و پیمانکار این پروژه، شرکت تأمین و انتقال آب خلیج فارس (WASCO) است که سهامداران اصلی این شرکت شامل شرکت‌های معدنی و صنعتی گل گهر با ۴/۴۴ درصد و صنایع ملی مس با ۳۳/۳ درصد و چادرملو با ۲۲/۲ درصد هستند. قطعه اول پروژه انتقال آب خلیج فارس، با مشارکت و همکاری وزارت خانه های صنعت، معدن، تجارت و نیرو، استانداری های هرمزگان و کرمان، کمیسیون های اقتصادی، برنامه و بودجه و صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، بانک سپه، صندوق توسعه ملی و حمایت های ویژه شخص رئیس جمهور

این پروژه در سال های قبل اجرا شده بود اما خب قسمتی از طرح باقی مانده بود و برخی موانع نیز بر سر راه تکمیل این پروژه و رسیدن آب به منطقه گل گهر وجود داشت که خوشبختانه توانستیم به خوبی این مشکلات و موانع را برطرف کنیم و آب خلیج فارس را به منطقه گل گهر برسانیم.

❖ مهم ترین موانع در مسیر تحقق این پروژه ملی چه بود؟

به هرحال در راه اجرای این پروژه بزرگ، تحریم ها و مشکلات داخلی و خارجی که وجود داشت، موانع و مشکلاتی را به وجود آورده بود که خوشبختانه با عزم جدی مسوولان و همت کارشناسان و مهندسين پروژه، این موانع برطرف گردید. همچنین در بحث تأمین منابع پروژه نیز مشکلاتی وجود داشت که خوشبختانه توانستیم با تأمین به موقع پول این مشکل را مرتفع نماییم. به طوریکه در سال ۹۸ و ۹۹ مجموعاً حدود

❖ ظرف مدتی که جنابعالی مدیریت شرکت معدنی و صنعتی گل گهر را بر عهده داشتید، چه بخشی از پروژه انتقال آب خلیج فارس اجرایی شد؟

پروژه انتقال آب خلیج فارس به منطقه گل گهر از سالیان قبل در مرحله مطالعه و بررسی بود تا اینکه در سال ۹۲ عملیات اجرایی این طرح آغاز شد. بنده با توجه به مسئولیت هایی که در سازمان ایمنیدرو داشتم و در جریان تمامی مسائل و اتفاقات معادن کشور بودم از همان ابتدا که این پروژه در مرحله مطالعه و بررسی بود و بعد که به مرحله اجرایی درآمد روند اجرای آن را رصد و پیگیری می کردم تا اینکه در ابتدای سال ۹۸ که به گل گهر آمدم بیشتر در جریان این پروژه قرار گرفتم و یکی از مهم ترین اولویت های کاری خود را در گل گهر تسریع بخشیدن به اجرای این پروژه اعلام کردم و اگر چه بخشی از

اجرای گردید و به مرحله بهره برداری و افتتاح رسید.
♦ آیا تکمیل فاز اول پروژه انتقال آب خلیج فارس می تواند زمینه توسعه فعالیت های صنعتی در این منطقه را فراهم کند؟

در واقع آیا اجرایی شدن این طرح می تواند به ایفای شعار جهش تولید در این منطقه منجر شود؟ قطعاً با رسیدن آب خلیج فارس به منطقه گل گهر از این پس شاهد تحولی عظیم نه تنها در حوزه صنعت و معدن بلکه در تمامی حوزه ها در منطقه سیرجان و استان کرمان خواهیم بود و افتتاح آن در سال جهش تولید باعث می شود که ما به تمامی برنامه ها و اهداف برنامه ریزی شده خود در شرکت گل گهر دست پیدا کنیم.

♦ مشارکت گل گهر در اجرای مابقی پروژه چگونه خواهد بود؟

همانگونه که گفته شد شرکت معدنی و صنعتی گل گهر از سهامداران اصلی این پروژه با ۴۴/۴ درصد سهام است و شرکت های صنایع ملی مس با ۳۳/۳ درصد و چادرملو با ۲۲/۲ درصد دیگر سهامداران این پروژه می باشند که در حال مشارکت در ادامه طرح به سمت سرچشمه رفسنجان و چادرملو یزد می باشند و با توجه به پیشرفت طرح پیش بینی می شود در یکسال آینده آب خلیج فارس به سرچشمه و چادرملو نیز برسد.

♦ منافع بلندمدت پروژه برای کشور، استان و منطقه چه خواهد بود؟

این پروژه یک افتخار بزرگ ملی برای کشور و نظام مقدس جمهوری اسلامی می باشد. انجام این پروژه در این مقیاس برای اولین بار در کشور انجام شده است و این می تواند سرآغازی برای اجرای ابرپروژه های دیگری در سطح ملی باشد. مطمئناً تامین آب صنایع کشور از این طریق اصلی ترین دغدغه مدیران صنعتی کشور که همان تامین آب بوده است را مرتفع می نماید و از این به بعد ایشان می توانند با خیالی آسوده برای تعریف پروژه های صنعتی و معدنی جدید برنامه ریزی کنند که این امر مطمئناً گام بزرگی در صنعتی شدن هرچه بیشتر کشور و حرکت در مسیر جلوگیری از خام فروشی می باشد.

◆ انجام این پروژه تا چه میزان می تواند بر صنعتی شدن استان های درگیر تأثیر بگذارد؟

این طرح که بخش عمده آب آن برای صنایع استان کرمان استفاده می شود بدون شک در پیشبرد طرح های در دست اجرای منطقه گل گهر و شرکت ملی مس و صنعتی شدن استان کرمان بسیار تأثیرگذار است.

◆ تأثیر آغاز فاز اول پروژه را بر خودباوری ملی و جهش تولید و رونق تولید در کشور چگونه ارزیابی می کنید ؟

با اجرای این طرح، شیرین سازی آب دریا در کنار خلیج فارس انجام و آب برای مصرف صنایع استان های یزد و کرمان تأمین می شود و اجرایی شدن تأمین آب از دریا های آزاد توسط شرکت های معدنی و صنایع معدنی، گامی نو و عملی برای استقلال آبی بخش معدن از منابع زیرزمینی و حفظ محیط زیست است.

مهمترین ویژگی این طرح تأثیر مثبت بر روند توسعه مناطق جنوبی و فلات مرکزی کشور است و توسعه و سازندگی با تأمین پایدار آب برای

بخش صنعت و شرب، در سه استان هرمزگان، کرمان و یزد که جزء کم آب ترین استان های کشور هستند، مهمترین ویژگی این طرح در کنار ایجاد زیرساخت های مورد نیاز برای اجرای پروژه های انتقال آب تا سه برابر ظرفیت موجود در حوزه شیرین سازی، آبگیری، سازه های دریایی، آزادسازی مسیر و همچنین توانمندسازی نیروهای داخلی در بخش مشاوره، پیمانکاری و مهندسی است.

توانمندسازی سازندگان داخلی و خودباوری ملی از طریق عقد قرارداد با سازندگان داخلی تجهیزات پیشرفته پمپ ها و الکتروموتورها، شیرهای بزرگ صنعتی و ... و ایجاد هزاران شغل مستقیم و غیرمستقیم از دیگر ویژگی های مثبت اجرای این طرح بزرگ فراملی است. به پشتوانه تأمین زیرساخت آب، توسط شرکت گل گهر تنها در سال گذشته بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان طرح در منطقه گل گهر افتتاح شد و بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان طرح نیز آماده افتتاح داریم و بالای ۷۰ هزار میلیارد تومان طرح آماده کلنگ زنی است و این حجم عظیم توسعه و سرمایه گذاری به مدد تأمین آب و زیرساخت های صنعت امکان پذیر شده است.

دکتر سعد محمدی مدیرعامل شرکت ملی صنایع مس ایران:

این پروژه عملاً مصداق واقعی خودباوری ملی و شعار «ما می توانیم» است

فنی، زیست محیطی و مالی مواجهه است که بحمدالله بر همه آنها فائق آمدیم. یکی دیگر از چالش‌های اصلی در تحقق این پروژه، تحریم‌های سنگین و بی‌سابقه‌ای بود که کشورمان در طول اجرای پروژه درگیر آن بود و نتوانست خللی در روند اجرای آن ایجاد کند.

♦ فاز اول پروژه انتقال آب خلیج فارس با مشارکت کدام مجموعه‌ها و سازمان‌ها اجرایی شد؟

در اقدامی مشترک شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، شرکت صنایع مس ایران و شرکت صنعتی معدنی چادرملو تأمین آب مورد نیاز تأسیسات در حال بهره‌برداری و نیز طرح‌های توسعه‌ای خود را از خلیج فارس در دستور کار قرار داده و بدین منظور شرکت تأمین و انتقال آب خلیج فارس را تأسیس نموده‌اند. این شرکت ضمن اخذ مجوزهای لازم، مسئولیت کارفرمایی احداث و بهره‌برداری از طرح شامل سامانه آبیگری از خلیج فارس، تأسیسات نمک‌زدایی، سامانه انتقال آب به صنایع معدنی جنوب و شرق کشور را برعهده گرفته است.

♦ آیا تکمیل فاز اول پروژه انتقال آب خلیج فارس می‌تواند زمینه توسعه فعالیت‌های صنعتی در این منطقه را فراهم کند؟ و در واقع آیا اجرایی شدن این طرح می‌تواند به ایفای شعار جهش تولید در این منطقه منجر شود؟

براساس اکتشافات معدنی انجام‌شده در کشور، ایران ۷ درصد ذخایر معادن جهان را در اختیار دارد و در میان ۱۵ قدرت معدنی جهان قرار گرفته است. محصولات معدنی ایران با تنوع بالا شامل ۶۸ نوع ماده معدنی غیرنفتی است و ذخایر کشف‌شده به حدود ۳۷ میلیارد تن می‌رسد. همچنین برآوردها نشان می‌دهد که ذخایر بالقوه در کشور حدود ۶۰ میلیارد تن بوده و ارزش برآورد شده این ذخایر معدنی نیز معادل ۱۴۰۰ میلیارد دلار است.

بخش مهمی از معادن ایران نظیر معادن سنگ‌آهن و مس در جنوب شرق کشور و به‌ویژه در استان‌های هرمزگان، کرمان و یزد واقع شده‌اند. یکی از موانع بزرگ در اجرای طرح‌های توسعه معدنی در این مناطق، کمبود منابع آب باکیفیت مناسب برای کاربری در کلیه فرایندهای معدنی از استخراج تا فرآوری سنگ معدن است. با توجه به پتانسیل بسیار بالای مناطق جنوبی و مرکزی کشور، طرح‌های توسعه عظیمی در زمینه صنایع معدنی همچون تولید و فرآوری سنگ‌آهن، کنسانتره، گندله، فولادسازی و استخراج و فرآوری مس در دستور کار این صنایع قرار دارد. بدیهی است توسعه و بهره‌برداری از طرح‌های فوق‌الذکر، نیازمند منابع آبی قابل توجهی است که تأمین آن به لحاظ کمی از بضاعت منابع آب محلی خارج است. یکی از منابع قابل‌دسترس در کشور که تاکنون مورد توجه جدی قرار نگرفته است، منابع آب خلیج فارس است که در این راستا شرکت ملی صنایع مس ایران به همراه شرکت سنگ‌آهن گل‌گهر و شرکت معدنی چادرملو به منظور تأمین آب طرح‌های

♦ ظرف مدتی که جنابعالی مدیریت شرکت ملی صنایع مس ایران را به عهده داشتید، چه بخشی از پروژه انتقال آب خلیج فارس اجرایی شد؟

اجرای پروژه انتقال آب خلیج فارس در زمان دوره اول مدیریت بنده در شرکت ملی صنایع مس ایران آغاز شد و در آن زمان، شرکت ملی صنایع مس ایران از بنیان اصلی اجرای این پروژه بزرگ ملی بود. از سال ۹۸ تاکنون که در سمت مدیرعاملی شرکت مس هستم با توجه به اینکه در این طرح ملی، مس جزو شرکای اصلی این طرح است و این طرح در ردیف طرح‌های توسعه‌ای صنعت مس است و برای پیشبرد و راه‌اندازی طرح‌های معدنی مس درآلو، دره‌زار، چاه فیروزه و معادن مس استان یزد حیاتی است علاوه بر بازدید چندباره از اجرای این طرح در سال ۹۸ و ۹۹ وضعیت این طرح مهم را زیر نظر داشتم و تلاش کردیم با تأمین به‌موقع منابع مالی آن به اجرای این طرح سرعت ببخشیم به طوری که در این دوره مدول اول آب‌شیرین‌کن در بندرعباس راه‌اندازی شد که این مدول در نهایت قادر به تولید ۲۰۰ هزار مترمکعب آب‌نمک زدایی شده در روز خواهد بود. همچنین در این دوره، آب تولیدی آب‌شیرین‌کن به منطقه گل‌گهر رسید و ظرف سه ماه آینده انشاء... آب به سرچشمه نیز خواهد رسید.

♦ مهم‌ترین موانع در مسیر تحقق این پروژه ملی چه بود؟

این پروژه قطعاً یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌ها در نوع خود در سطح ملی و منطقه‌ای هست که از پهنه سه استان کشور عبور می‌کند. انجام چنین پروژه بزرگی قطعاً با چالش‌های بزرگ

شرکت ملی صنایع مس ایران

توسعه خود اجرای طرح نمک‌زدایی، انتقال و توزیع حدود ۱۳۲ میلیون مترمکعب آب در سال از خلیج فارس را در دستور کار خود قرار داده‌اند.

♦ منافع بلندمدت پروژه برای کشور، استان و منطقه چه خواهد بود؟

بخش معدن به‌عنوان مهم‌ترین موتور محرکه و پیشران اقتصاد و توسعه‌یافتگی در کشورهای معدن خیز به شمار می‌رود و این کشورها می‌کوشند تا در این عرصه، در جوامع خود به رشد و پیشرفت دست یابند و بتوانند نقشی تأثیرگذار در جامعه بین‌الملل ایفا کنند.

ایران عزیزمان نیز با توجه به وجود عمده ذخایر در مناطق محروم باید بخش معدن را در زمره اولویت‌های برنامه‌های اقتصادی خویش قرار داده تا از این طریق بتواند با ایجاد اشتغال پایدار، نقش مهمی در افزایش تولید ناخالص ملی و درآمد سرانه ایفا نماید و مسیر را برای شکوفایی و توانمندسازی اقتصادی هموار سازد. جامعه ایرانی امروز نیازمند توسعه و اشتغال است و بخش معدن و صنایع معدنی می‌تواند به‌عنوان یک پیشران در اقتصاد کشور به ایفای نقش بپردازد. صنعت معدنکاری در ایران با توجه به عملکرد خود در زمان‌های تحریم، این پتانسیل را دارد که تأثیر بالایی در رشد اقتصادی کشور داشته باشد و با نگاه به‌ضرورت تغییر رویکرد اقتصاد نفتی به اقتصاد چندمحصولی طی دهه اخیر، معدن و صنایع مرتبط با آن باید مورد توجه بیشتری قرار گیرند.

در خصوص این پروژه خاص (انتقال آب خلیج فارس) نیز مطالعات ارزیابی اقتصادی آن نشان می‌دهد که اجرای آن از دیدگاه اقتصاد ملی از توجیه‌پذیری مناسبی برخوردار است.

♦ انجام این پروژه تا چه میزان می‌تواند بر صنعتی شدن استان‌های درگیر تأثیر بگذارد؟

با توجه به وجود ذخایر بزرگ معدنی در استان‌های درگیر، با انتقال آب خلیج فارس عملاً یکی از موانع گسترش تولید که کمبود منابع آبی در این استان‌ها می‌باشد، برطرف شده و زمینه هر چه بیشتر صنعتی شدن آنها را فراهم خواهد آورد.

♦ تأثیر آغاز فاز اول پروژه بر خودباوری ملی و جهش تولید و رونق تولید در کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

این پروژه عملاً مصداق واقعی خودباوری ملی و شعار «ما می‌توانیم» است. طراحی، اجرا و راه‌اندازی آن به‌صورت صد در صد در داخل به کمک کارشناسان و متخصصین داخلی در دوره‌ای که کشورمان در معرض سخت‌ترین تحریم‌های اقتصادی قرار داشت، انجام شد. اگر بخواهیم به آثار این پروژه فقط بر روی شرکت مس بپردازیم، می‌توان گفت، میزان آبی که قرار است در فاز اول از محل پروژه خلیج فارس به شرکت مس تخصیص یابد حدود یک و نیم برابر کل منابع آبی است که شرکت ملی صنایع مس ایران در حال حاضر در اختیار دارد و به‌صورت خیلی کلی می‌توان گفت با تخصیص آب خلیج فارس، ظرفیت تولید مس می‌تواند به بیش از دو برابر فعلی بدون دغدغه تأمین آب افزایش یابد.

ناصر تقی زاده مدیرعامل شرکت صنعتی و معدنی چادرملو:

غیرممکنی که ممکن شد

برساند. جالب است بدانید که هنوز عده‌ای گمان می‌کنند که این پروژه همچنان روی کاغذ مانده است! بعضی از مقامات کشوری همچنان از من سوال می‌کنند که آیا اجرای این پروژه، جدی است؟!

در آغاز تحریم‌ها، ریسک‌هایی را متحمل شدیم و انجام دادیم که اگر به نتیجه نمی‌رسیدند هزاران مشکل به وجود می‌آمد. این پروژه‌ها واقعاً ارزش ریسک کردن را داشت. موضوع دیگری که در ارتباط با این طرح باید به آن توجه داشت انتقال فناوری است. شیرآلات و ابرپمپ‌های مورد نیاز پروژه، در کشور ساخته شده است. ما برای اجرای خطوط جدید، وابستگی کمی به خارج از مرزها داریم. عدم اعتقاد بعضی مسئولان به عملیاتی شدن پروژه، سختی کار را دوچندان می‌کرد. حتی در بخش‌هایی از وزارت نیرو و صمت نیز اعتقادی به پروژه نداشتند ولی سماجت و پیگیری، نتیجه داد و پروژه انجام شد. به عقیده من خطی که ایجاد شده برای سه خط طراحی شده است. یعنی اگر ما خط ۲ را راه‌اندازی کنیم دیگر احتیاجی به جاده‌سازی و پل‌سازی و... نداریم؛ زیرا تمام زیرساخت‌ها برای این کار آماده است. در همین راستا دو آب‌شیرین‌کن نیز در دست ساخت داریم. این اتفاق هم به نوبه خود

شدم. ابتدا بحث بر سر این بود که این پروژه توجیه اقتصادی ندارد و باید متوقف شود. البته من بررسی کردم و متوجه شدم که برخلاف مباحث مطرح شده، پروژه توجیه اقتصادی دارد. در جواب دوستانی که چنین انتقاداتی مطرح می‌کردند بارها گفتم که به فرض محال، این پروژه توجیه اقتصادی نداشته باشد! شما این گونه به قضیه نگاه کنید که ما سه شرکت بزرگ هستیم که از ابتدا در سایه کار و تلاش بزرگ در این کشور شده‌ایم. بدترین حالت پروژه این است که ما یک اقدام عمرانی ملی انجام می‌دهیم؛ حتی اگر هدف مدنظر محقق نشود. در راستای این طرز فکر، با دقت و سرعت، نیاز مالی پروژه را برآورد کردم. در آن زمان بازار آهن در بدترین وضعیت خود قرار داشت. به عنوان مثال ما کنسانتره آهن را با قیمتی حدود ۳۰ دلار می‌فروختیم. این رقم در برابر قیمت تمام شده ما به شدت پایین بود. علی‌رغم همه مشکلات، نه تنها پروژه را متوقف نکردیم، بلکه سرعت اجرای آن را نیز افزایش دادیم. به واسطه تجربه‌ای که طی چند دهه فعالیت در صنعت کشور، به دست آورده‌ام بر این اعتقاد هستم که سرعت اجرای پروژه، عامل تعیین‌کننده در اقتصادی بودن یا نبودن پروژه‌هاست. بنابراین ما سرعت بیشتری به اجرای این پروژه دادیم و حداکثر توانی که امکان‌پذیر بود را به کار گرفتیم. در بعضی مقاطع، سرمایه شرکت را تا ۶ هزار میلیارد تومان افزایش دادیم. جا دارد دوباره از کسانی که در اجرای پروژه زحمت کشیدند تشکر کنم. شخص آقای یاری به عنوان مدیرعامل شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس، مدیر بی‌نظیری است. جدیت، زحمات و تلاش‌های متعدد ایشان؛ نقشی اساسی در به سرانجام رسیدن پروژه داشته است. شاید اگر شخص دیگری به جای ایشان مسئول انجام پروژه بود با این هم‌هکارشکنی و ناملایمتی توانست طرحی به این بزرگی و وسعت را به پایان

شرکت چادرملو به عنوان یکی از سه سهامدار عمده ابرپروژه انتقال آب خلیج فارس و یکی از بازیگران اصلی طرح، نقش اثرگذاری در نیل به این دستاورد بزرگ داشت. مجتمع معدنی و صنعتی چادرملو از زمان تاسیس، نیازمند آب پایدار بود و آب یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های این مجتمع بزرگ صنعتی کشور به شمار می‌رفت. این کاستی و مشکل همیشگی باعث شد که مجموعه چادرملو، پروژه انتقال آب خلیج فارس را فرصت مغتنمی برای مشکل‌گشایی بداند.

برای اطلاع از کم و کیف نقش‌آفرینی مجتمع صنعتی و معدنی چادرملو در طرح انتقال آب خلیج فارس با ناصر تقی‌زاده، مدیرعامل این شرکت به گفتگو نشستیم. ناصر تقی‌زاده متولد ۱۳۳۶ و دانش‌آموخته رشته مهندسی مکانیک از دانشگاه شهید باهنر کرمان است. وی که ۴۲ سال از عمرش را وقف خدمت به کشور کرده است در سازمان‌ها و نهادهای مختلفی مانند جهاد سازندگی و جهاد دانشگاهی، کار کرده است. مدیریت امور اقتصادی استانداری کرمان، مدیریت صنایع سنگین استان کرمان، فرمانداری بم، مدیرعاملی شرکت سرمایه‌گذاری مس سرچشمه، مدیرعاملی گل‌گهر، مجری پروژه آلومینا خلیج فارس و مدیر فولاد شاهین بناب آذربایجان از جمله مهم‌ترین پست‌هایی است که در کارنامه خود ثبت کرده است. وی که هم‌اکنون مدیرعامل چادرملو است در گفت‌وگویی مفصل، زوایای جالبی از پروژه ملی انتقال آب خلیج فارس را تشریح می‌کند.

♦ سمت شما در این پروژه چه بود و عهده‌دار چه کارهایی بودید؟
این طرح در سال ۹۳ تصویب شد. جا دارد در اینجا از تمام انسان‌های شجاعی که جسارت به خرج دادند و اقدام به تصویب پروژه کردند تشکر کنم. مرحوم پاشایی فام؛ مدیرعامل وقت بانک سپه و محمد جلال م‌آب؛ مدیرعامل وقت گل‌گهر، حمایت ویژه‌ای از این طرح کردند. سال ۹۴ مدیرعامل گل‌گهر

اقدام مهم و مؤثری است.

❖ **خاطره یا تجربه جالبی از اجرای پروژه دارید؟**

خاطره تلخی که از اجرای این پروژه برای ما به جا ماند این است که هیچ‌کدام از مسئولان وقت، حتی یک بار هم بازدید از پروژه به عمل نیاوردند. همه فکر می‌کردند که این طرح یک بازی است. مجموعه گل‌گهر و سهامداران حداکثر همکاری را به عمل آوردند ولی خوشبختانه با همت و تلاش تمام دست‌اندرکاران این پروژه به سرانجام رسید. خاطره خاصی از اجرای این پروژه ندارم ولی تمام این پروژه برای ما خاطره است.

❖ **پیش‌بینی می‌کردید که پروژه‌ای در این ابعاد بزرگ، به این سرعت انجام شود؟**

ما با قدرت پیش رفتیم. اگر بعضی اتفاقات رخ نمی‌داد یک سال زودتر از این یعنی در شهریور سال ۹۸ آب به سیرجان می‌رسید. همان‌طور که عرض کردم بنا به دلایلی این اتفاق نیفتاد اما

خوشبختانه مشکلات هرچند دیر ولی حل شد.

و حرف آخر شما؟

قبل از هر چیز افتتاح این پروژه را به مقام معظم رهبری تبریک عرضی کنم. همچنین در اینجا لازم می‌بینم که از دفتر ریاست جمهوری و دکتر پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز کمال تشکر را به عمل آورم. حمایت‌هایی شائبه این عزیزان از روند اجرایی و عملیاتی شدن پروژه بزرگ انتقال آب خلیج فارسو همچنین تامین مالی منابع مورد نیاز طرح، جای قدردانی فراوان دارد.

یاد و نام مرحوم پاشایی فام، مدیرعامل وقت بانک سپه که در اجرایی شدن پروژه، نقش اساسی داشتند را گرامی می‌داریم. از مدیران قبلی شرکت مس؛ آقایان مرادعلی زاده، بنی‌اسدی و نوریان و همچنین آقای جلال مآب که با زحمت فراوان این کار تیمی را مدیریت کردند تشکر می‌کنم.

پروژه عمل‌انجام کرد که اگر نظام به این نتیجه برسد که توسعه را از حالت دولتی خارج کند و

این مهم را به شرکت‌های خصوصی محول کند امری شدنی و مثمر ثمر برای کشور خواهد بود. طرح انتقال آب خلیج فارس، نمونه یک اقدام مهم است. اجرای این پروژه به همه ثابت کرد که شرکت‌های بزرگ بدون استفاده از منابع دولتی نیز می‌توانند پروژه‌های بزرگی را به سرانجام برسانند. همچنین نشان داد که تجربه اجرای پروژه‌های با این عظمت هم در زمینه آب و هم در زمینه توسعه مناطق محروم کشور تکرارشدنی است. ما شرکت‌های بزرگی داریم که سوددهی خوب و امکانات ارزی بالایی دارند.

می‌توان از این ظرفیت‌ها استفاده کرد. به عقیده من تاثیر تحریم‌ها در فعالیت‌های ما حداکثر ۱۵ درصد است. مابقی به اراده مسئولان و دست‌اندرکاران، مربوط می‌شود. همان‌طور که مقام معظم رهبری و ریاست جمهوری فرموده‌اند ما می‌توانیم با استفاده از ظرفیت شرکت‌های بزرگ، پروژه‌های اقتصادی عظیم را عملیاتی کنیم و به سرانجام برسانیم.

مهندس طاهر زاده قائم مقام شرکت معدنی و صنعتی گل گهر:

پروژه انتقال آب خلیج فارس زمینه جهش تولید و اشتغال پایدار را به خوبی محقق خواهد ساخت

فارس بود و در چند سال گذشته یکی از دغدغه های اصلی مدیران این شرکت به سرانجام رسیدن و نهایی شدن این پروژه بزرگ بود و نقش پررنگی در اجرای این پروژه عظیم داشتند چراکه همانگونه که گفته شد برای حفظ شرایط فعلی و دستیابی به توسعه های پایدار آبی خود نیاز مبرم به تامین آب خلیج فارس به این منطقه داشت. به طور قاطعانه می توان گفت اگر مشارکت و همت گل گهر و مدیران این شرکت نبود این پروژه به این سرعت به بهره برداری نمی رسید.

♦ **با توجه به قیمت تمام شده آب شیرین شده و منتقل شده در این روش، آیا استفاده از آن در تولید صنعتی منطقی به شمار می رود؟**
در حال حاضر برخی از کشورهای حوزه خلیج فارس که سال ها پیش این پروژه را اجرا کردند در حال شیرین سازی و انتقال آب دریا برای مصرف در صنایع و کارخانجات خود هستند.

برای تامین این آب، شیرین سازی و انتقال آب خلیج فارس بود که خوشبختانه پس از چند سال تلاش و همت شبانه روزی این پروژه به سرانجام رسید و قطعا از این پس شاهد توسعه هرچه بیشتر منطقه گل گهر و شهرستان سیرجان و استان کرمان نه تنها در حوزه صنعت و معدن بلکه در تمامی حوزه ها خواهیم بود. لازم به ذکر است، استان کرمان یکی از استان های کم آب کشور به شمار می رود، یکی از مشکلاتی که این استان را تهدید می کند کاهش ذخایر سطحی و زیرزمینی آب است که با اجرایی شدن این پروژه گامی بزرگ و عملی در جهت حفظ ذخایر آبهای زیرزمینی و جلوگیری از خشکسالی برداشته خواهد شد.

♦ **شرکت معدنی و صنعتی گل گهر و مدیران این مجموعه چه نقشی در اجرایی شدن و به بهره برداری رسیدن این پروژه عظیم داشتند؟**
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر یکی از سرمایه گذاران اصلی پروژه انتقال آب خلیج

♦ **به نظر جناب عالی اجرایی شدن پروژه انتقال آب خلیج فارس چه تاثیری در توسعه صنعتی منطقه گل گهر خواهد داشت و چه میزان این منطقه را در برابر بحران احتمالی خشکسالی و کمبود آب در سال های آتی مقاوم می کند؟**
با توجه به واحدهای تولیدی موجود و توسعه های در دست اجرا و برنامه ریزی شده در سال های اخیر در منطقه معدنی و صنعتی گل گهر و احداث کارخانجات فولادی و گسترش صنایع معدنی و در دست تدوین بودن استراتژی ۲۰۳۰ گل گهر برای برنامه ریزی در زنجیره فولاد کشور بالاخص محصولات باارزش افزوده بالا و ... قطعا برای دستیابی به این اهداف و چشم اندازها و توسعه معدنی و صنعتی این منطقه نیاز به تامین مناسب آب منطقه به شدت احساس می شود که با توجه به نزدیکی منطقه گل گهر و شهرستان سیرجان به آب های آزاد خلیج فارس، بهترین و مناسب ترین راه

تلاش در جهت حفظ منابع آب های زیرزمینی و حفظ محیط زیست می باشد.

❖ در پایان، اگر نکته‌ای در رابطه با اجرای این پروژه و نتایج آن بر شرکت معدنی و صنعتی گل گهر و شهرستان سیرجان وجود دارد، ذکر کنید.

همانگونه که در ابتدا گفته شد، با اجرای این پروژه بزرگ قطعاً از این پس شاهد توسعه هرچه بیشتر منطقه معدنی و صنعتی گل گهر و شهرستان سیرجان و استان کرمان نه تنها در حوزه صنعت و معدن بلکه در تمامی حوزه‌ها خواهیم بود. توسعه‌هایی که قطعاً اثرات بسیار مثبتی بر اقتصاد کشور خواهد داشت و زمینه جهش تولید و اشتغال پایدار را به خوبی محقق خواهد ساخت.

❖ در حال حاضر محل مصرف آب منتقل شده به منطقه مشخص شده است؟ برنامه‌ای برای جایگزینی این آب به جای بهره‌برداری از چاه‌های منطقه وجود دارد؟

بر اساس کارشناسی‌های صورت گرفته یکسری اولویت بندی‌ها در این زمینه انجام شده است و قطعاً اولویت محل مصرف آب منتقل شده به منطقه با کارخانجات و صنایعی هست که نیاز به آب بیشتری دارند و سهم زیادی از تولیدات منطقه را به خود اختصاص می‌دهند. در این راستا استراتژی آب در شرکت با در نظر گرفتن منابع تولید احتیاطی، حفظ مالکیت منابع موجود و حفظ کیفیت منابع در مراحل نهایی می‌باشد. همانگونه که گفته شد یکی از اهداف اصلی اجرای این طرح،

مهندس ایمان عتیقی معاون مدیرعامل و مدیر مجتمع شرکت معدنی و صنعتی گل گهر:
**از این پروژه بزرگ و ملی می توان به عنوان یکی از دستاوردهای بزرگ
گل گهر در حوزه مسؤلیت اجتماعی در سال های اخیر یاد کرد**

❖ میزان سرمایه مورد نیاز برای اجرای این طرح و رسیدن آب به شهرستان سیرجان و منطقه معدنی و صنعتی گل گهر چه میزان بود و شرکت گل گهر چه سهمی در تامین سرمایه این پروژه داشت؟ شرکت معدنی و صنعتی گل گهر از سهامداران و سرمایه گذاران عمده در طرح پروژه انتقال آب خلیج فارس می باشد که سهام ۴۴ درصدی گل گهر در شرکت تامین

سرانجام در سال ۹۲ عملیات اجرایی آن آغاز شد. مدیران وقت شرکت معدنی و صنعتی گل گهر نیز از همان روزهای اولیه که مطالعات لازم برای چگونگی انجام پروژه در دستور کار قرار گرفت با تمام توان پای کار آمدند و به شدت خواستار اجرای این طرح بودند و قطعاً اگر مشارکت و همراهی مدیران سابق و فعلی گل گهر در این سال ها نبود این پروژه به این سرعت و با این کیفیت به سرانجام نمی رسید.

❖ طرح انتقال آب خلیج فارس در چه سالی مطرح شد و مدیران مجموعه گل گهر در تصویب اجرای این طرح چه نقشی داشتند؟

طرح اجرای پروژه انتقال آب خلیج فارس از سال ها پیش که بحث اجرای کارخانجات فولادی و توسعه صنایع معدنی در منطقه گل گهر در دستور کار قرار گرفت، مطرح بود که پس از مطالعه و برنامه ریزی لازم،

اما اینکه آیا در سال‌های آینده زمینه استفاده از این آب برای مردم منطقه و مصارفی همانند کشاورزی و یا حتی سایر کارخانجات و صنایع استان کرمان نیز به وجود خواهد آمد بستگی به نظرات کارشناسی و اعلام آمادگی وزارت خانه‌های مربوطه همچون وزارت نیرو، صنعت و معدن، جهاد کشاورزی و اقتصاد و دارایی دارد که چگونگی مصرف آن برای بخش‌های کشاورزی و شرب مشخص شود.

♦ این پروژه علاوه بر مزایای صنعتی جزو طرح‌های در راستای مسئولیت اجتماعی شرکت نیز قرار می‌گیرد؟

قطعاً می‌توان از این پروژه بزرگ و ملی به عنوان یکی از دستاوردهای بزرگ گل‌گهر در حوزه مسئولیت اجتماعی در سال‌های اخیر یاد کرد چراکه تأثیرات مثبتی که این طرح بر توسعه صنعتی و اقتصادی منطقه گل‌گهر و شهرستان سیرجان می‌گذارد بسیاری از جنبه‌های دیگر همچون اشتغال‌زایی، اجتماعی، محیط زیست و ... را نیز دربر می‌گیرد. همانگونه که در سال‌های اخیر شاهد بوده ایم کوچکترین توسعه‌ای که در منطقه گل‌گهر اتفاق افتاده است تأثیرات مثبت خود را بر پیشرفت شهرستان سیرجان گذاشته است. همچنین با توجه به اینکه شرکت گل‌گهر یکی از شرکت‌های پیشرو و الگو در حفظ محیط زیست به شمار می‌رود و اقدامات بسیار خوبی در سال‌های اخیر در این حوزه انجام داده است یکی از جنبه‌های مثبت این طرح، کمک به حفظ محیط زیست می‌باشد که این خود یک اقدام بزرگ مسئولیت اجتماعی در حوزه محیط زیست است.

و انتقال آب خلیج فارس نشان از اهمیت بسیار زیاد این پروژه برای صنایع منطقه معدنی و صنعتی گل‌گهر دارد. رسیدن آب خلیج فارس به کویر، آرزویی دیرینه برای مردم ایران بوده است که امروز عملی شده است.

تامین آب صنایع استان‌های کرمان و یزد از این پروژه باعث می‌شود میزان برداشت از آب‌های زیرزمینی و سطحی برای استفاده در صنعت به حداقل برسد و این تأثیرات زیست‌محیطی زیادی بر روی منابع آب‌های زیرزمینی دارد.

♦ حال که این پروژه ملی به مرحله نهایی شدن و اجرا رسیده است، چه میزان از آب مصرفی گل‌گهر توسط این خط لوله تامین خواهد شد؟

خط لوله تامین انتقال آب خلیج فارس که طول آن ۳۰۰ کیلومتر می‌باشد آب صنعتی مصرفی منطقه معدنی و صنعتی گل‌گهر به میزان ۴۵ میلیون مترمکعب در سال را تامین می‌کند. این خط لوله به خوبی امکان تامین کل آب مصرفی منطقه گل‌گهر را دارد و هیچ مشکلی از این حیث وجود ندارد.

♦ آیا در سال‌های آینده زمینه استفاده از این آب برای مردم منطقه و مصارفی همانند کشاورزی نیز به وجود خواهد آمد؟

در حال حاضر آنچه که برای این پروژه تعریف شده است، استفاده از آن در حوزه صنعت و معدن می‌باشد، با توجه به اینکه این پروژه با سرمایه‌گذاری و مشارکت سه شرکت بزرگ گل‌گهر، ملی مس و چادرمو اجرا شده است، هدف آن در مرحله اول تامین آب مورد نیاز این شرکت‌ها است و تمامی برنامه‌ریزی‌ها در این زمینه می‌باشد.

مهندس عسکری زاده مشاور ارشد اجرایی مدیر عامل شرکت صنعتی معدنی گل گهر:

بدون شک آب خلیج فارس در منطقه گل گهر مصداق روشنی از شعار رویش باورها در دل کویر است

اقتصاد کشور دارد، به هر حال شرکت گل گهر یکی از نقش آفرینان اصلی صنعت فولاد کشور به شمار می رود به طوریکه سال گذشته موفق به تکمیل نخستین چرخه کامل تولید فولاد از معدن تا محصول نهایی در کشور گردید و هر توسعه و پیشرفتی در این منطقه مساوی با پیشرفت و توسعه کشور است، لذا تامین آب صنایع فولادی این منطقه از اهمیت زیادی برخوردار می باشد.

نفع پروژه انتقال آب نه تنها برای شرکت گل گهر و حوزه صنعت و معدن بلکه برای تمام مردم سیرجان و استان کرمان و حتی کشور می باشد و تاثیرات مثبت بسیار زیادی در حوزه های مختلف به دنبال خواهد داشت که مهم ترین آن توسعه پایدار و همچنین حفظ محیط زیست می باشد.

♦ تکمیل این پروژه چه تاثیری

در توسعه منطقه می تواند ایفا کند؟ استان کرمان با همه ظرفیتها و قابلیتها، موانعی بر سر راه توسعه و شکوفایی خود می بیند که مهم ترین آن کم آبی و کاهش ذخایر زیرزمینی آب است. سالانه بیش از

قطعه دوم این پروژه به طول ۱۵۰ کیلومتر آب را از طریق ۴ ایستگاه پمپاژ با ۱۳۰۰ متر پمپاژ به مخزن سرچشمه می رساند. در قطعه سوم نیز به طول ۳۷۰ کیلومتر آب به صورت ثقلی و تنها با یک ایستگاه پمپاژ به صنایع فولاد چادرملو خواهد رسید.

بدون شک آب خلیج فارس در منطقه گل گهر مصداق روشنی از شعار رویش باورها در دل کویر است، باوری که وضعیت کنونی و آتی منطقه در گرو اعتقاد راستین مردان این خطه به آن بوده است.

♦ محل مصرف آب منتقل شده

در این پروژه مشخص شده است؟ سایر شرکت های منطقه و مردم سیرجان نیز از این پروژه منتفع می شوند؟

بر اساس طرح تعریف شده این پروژه اولویت مصرف با کارخانجات و صنایعی است که با توجه به هزینه تمام شده این آب دارای ارزش افزوده بالاتری هستند و تولیدات آنها نقش زیادی در فعال بودن و پویایی چرخه صنعت و

♦ پس از تکمیل و اجرایی شدن پروژه انتقال آب خلیج فارس چه میزان آب به منطقه خواهد رسید؟ آیا برای این طرح قابلیت افزایش میزان تامین آب در نظر گرفته شده است؟

پروژه انتقال آب از خلیج فارس به صنایع معدنی و کارخانجات فولادی منطقه گل گهر سیرجان به طول ۳۰۰ کیلومتر اجرا شده است که با افتتاح آن و با توجه به سهم گل گهر در شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس، امکان تامین آب صنعتی مصرفی منطقه معدنی و صنعتی گل گهر به میزان ۴۵ میلیون مترمکعب میسر می گردد که پس از شیرین سازی آب در تالیسیسات نمک زدایی در ۳۰ کیلومتری غرب بندرعباس، آب توسط ۷ ایستگاه پمپاژ و در مجموع به ارتفاع ۲۶۰۰ متر پمپاژ گردیده و به مخزن ۴۵ هزار مترمکعبی گل گهر می رسد. قطعه دوم و سوم این پروژه نیز با تلاش مهندسان و عوامل اجرایی بر اساس برنامه ریزی مدون در حال انجام است؛

تمامی حوزه ها کمک خواهد کرد.

❖ شرکت معدنی و صنعتی گل گهر چه سهمی از تامین سرمایه این پروژه را بر عهده داشته و سرمایه مورد نیاز برای اجرای آن از چه محلی تامین شده است؟

مجری و پیمانکار این پروژه، شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس است که سهامداران اصلی این شرکت شامل شرکت های معدنی و صنعتی گل گهر با ۴۴/۴ درصد و صنایع ملی مس با ۳۳/۳ درصد و چادرملو با ۲۲/۲ درصد هستند.

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر به عنوان یکی از سهامداران و سرمایه گذاران عمده در طرح پروژه انتقال آب خلیج فارس، سهم بسیار زیادی در تامین سرمایه این پروژه بر عهده داشته است و خواهد داشت. در فاز اول این پروژه تا سیرجان تاکنون ۳۰۰ میلیون یورو و ۷۲۰۰ میلیارد تومان سرمایه گذاری انجام شده که افزایش سرمایه این شرکت تا ۸۰۰۰ میلیارد تومان در دست اقدام می باشد.

۶ میلیارد متر مکعب آب از منابع آب زیرزمینی استان کرمان برداشت می شود که از استانداردها بسیار بالاتر است و همین مساله سفره های زیرزمینی آب را در این منطقه خشک و کویری با خطر روبرو کرده است. نزدیک به ۹۵ درصد آب موجود در کرمان صرف کشاورزی، ۱.۵ تا ۲ درصد آن صرف بخش صنعت و مابقی صرف شرب می شود و سالانه هزینه بسیار سنگینی برای تامین آب بخش های مختلف استان کرمان می شود که هزینه زیادی به دولت و بخش خصوصی تحمیل می کند. دیار کریمان بهشت معادن ایران لقب گرفته و صنایع زیادی همچون فولاد، ذغال سنگ، مس، کرومیت و غیره در این استان فعالیت دارند که تامین آب آن ها چالشی بر سر راه توسعه صنایع این استان محسوب می شود و حل آن زمینه جهش و رونق تولید را در حوزه صنعتی و معدنی فراهم می سازد. بزرگترین تاثیری که طرح انتقال آب از خلیج فارس به منطقه گل گهر سیرجان و استان کرمان دارد رفع مشکلات تامین آب این استان و منطقه هست که قطعاً به توسعه و پیشرفت هر چه بیشتر منطقه در

مهندس علی اکبر اشرفی معاون برنامه ریزی و توسعه شرکت معدنی و صنعتی گل گهر: توسعه پایدار صنایع جنوب شرق کشور و به طبع آن ایجاد اشتغال از مهمترین اهداف پروژه انتقال آب خلیج فارس است

به کم آبی منطقه جنوب شرق ایران به منظور تامین آب مورد نیاز صنعت در جنوب شرق، به ویژه آب مورد نیاز طرح های ذوب و فولادسازی منطقه معدنی و صنعتی گل گهر که یکی از اصلی ترین زیر ساخت های منطقه می باشد به همین منظور طرح ریزی یک برنامه جامع در راستای تامین آب مورد نیاز کاملاً ضروری بود که توسعه پایدار صنایع جنوب شرق کشور و به طبع آن ایجاد اشتغال و امنیت زائی در مناطق عبوری خط لوله انتقال آب را می توان از مهمترین اهداف این طرح جامع با موضوع آب برشمرد.

❖ پروژه انتقال آب کرمان از چه زمانی شروع شد و شرکت گل گهر چه میزان سرمایه گذاری در این پروژه کرده است؟

طرح انتقال آب خلیج فارس به صنایع جنوب شرق کشور بزرگترین پروژه در دست انجام آبرسانی کشور محسوب می شود که از سال ۹۲ توسط شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس (WASCO) در سه قطعه در مرحله اجرا قرار گرفته و آب گل گهر در سیرجان، مس در سرچشمه رفسنجان و چادرملو در یزد را تامین می کند و با اجرای

❖ میزان آب مصرفی گل گهر سالانه چه میزان بوده که نیاز به انتقال آب از خلیج فارس احساس شده و این پروژه تا چه میزان در مصرف آب شرکت تاثیر گذار خواهد بود؟

ببینید، در سال های گذشته وقتی که از چشم انداز تولید ۲۴ میلیون تن کنسانتره، ۲۱ میلیون تن گندله، ۵ میلیون تن فولاد و توسعه های آینده منطقه گل گهر سخن گفته می شد، مهم ترین موضوعی که مطرح بود نحوه تامین آب مورد نیاز و تحقق این چشم انداز بود. علاوه بر گل گهر، مس سرچشمه و چادرملو، شرکت های دیگری نیز در مناطق جنوب شرق کشور فعالیت می کنند که به آب، برق و گاز نیاز دارند. تامین آب این صنایع در مناطق خشک و کم آب جنوب شرق ایران، بزرگ ترین مسئله ای است که باید به آن پرداخته شود. تامین آب از سدها، چاه های منطقه و سایر منابع پاسخگوی آب مورد نیاز نیست و مهم تر این که، منابع فعلی مورد اشاره در حال کاهش بازدهی، شور شدن و در مجموع پایدار نیستند و در ضمن آسیب جدی به محیط زیست منطقه وارد می کند. با توجه

گل گهر واقع در ۵۰ کیلومتری جنوب غربی سیرجان ادامه پیدا کرده است. در قطعه اول آب از آب شیرین کن بندرعباس تحویل گرفته شده و توسط خط انتقال فولادی به قطر نامی ۱۶۰۰ میلی‌متر به سمت گل گهر سیرجان پمپاژ می‌شود. خط انتقال قطعه اول به طول تقریبی ۳۰۰ کیلومتر آب را با دبی ۴ مترمکعب در ثانیه از رقوم صفر از سطح دریای آزاد به رقوم ۱۸۰۰ متر از سطح دریای آزاد در منطقه گل گهر خواهد رساند. این خط شامل هفت ایستگاه پمپاژ به توان مصرفی کل حدود ۱۴۷ مگاوات و ارتفاع پمپاژ کل حدود ۲۴۰۰ متر ستون آب می‌باشد.

جهت تامین سالانه ۳۰ میلیون متر مکعب آب مورد نیاز صنایع مس سرچشمه، در ادامه مسیر انتقال آب به صنایع جنوب شرق کشور، قطعه دوم خط انتقال آب از مخازن تعبیه شده در محدوده گل گهر واقع در ۵۰ کیلومتری جنوب غربی سیرجان تا معادن مس سرچشمه واقع در جنوب غرب شهر رفسنجان احداث شده است.

توسط خط انتقال فولادی به قطر نامی ۱۰۰۰، ۱۴۰۰ و ۱۵۰۰ میلی‌متر آب شیرین استحصالی از خلیج فارس به سمت مجتمع مس سرچشمه پمپاژ می‌شود. این خط شامل چهار ایستگاه پمپاژ به توان مصرفی کل حدود ۴۵ مگاوات و ارتفاع کل پمپاژ ۱۲۴۸ متر بوده که فشار کاری آن از ۱۶ تا ۴۰ بار در طول خط بسته به شرایط توپوگرافی زمین و موقعیت ایستگاه‌های پمپاژ تغییر می‌نماید. خط انتقال قطعه دوم به طول تقریبی ۱۵۰ کیلومتر آب را با دبی ۲/۷ متر مکعب در ثانیه از رقوم ۱۸۰۰ متر از سطح دریای آزاد به رقوم ۲۷۵۰ متر از سطح دریای آزاد در مس سرچشمه خواهد رساند.

در آخرین بخش از خط انتقال آب خلیج فارس به منظور تامین آب صنایع فولادی یزد و شرکت معدنی و صنعتی چادرملو که ۲۰ میلیون

این طرح، شیرین سازی آب دریا در کنار خلیج فارس توسط شرکت آب آسیا که تمامی سهام آن متعلق به شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس می‌باشد انجام شده و آب برای مصرف صنایع استان‌های یزد و کرمان تامین می‌شود.

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر از سهامداران و سرمایه‌گذاران عمده در طرح انتقال آب خلیج فارس می‌باشد که حجم سرمایه‌گذاری پروژه تاکنون ۳۰۰ میلیون یورو و ۷۲۰۰ میلیارد تومان می‌باشد. سرمایه مورد نیاز از طریق آورده سهامداران، صندوق توسعه ملی و کنسرسیومی از بانکهای داخلی تامین شده است.

مقصد نخست پروژه انتقال آب نیز منطقه گل گهر است که با رسیدن آب به این منطقه مشکل تامین آب صنایع و کارخانجات منطقه گل گهر حل خواهد شد و به زودی با حضور ریاست محترم جمهور و مقامات دولتی در منطقه گل گهر این پروژه به صورت رسمی افتتاح خواهد شد.

❖ کدام شرکت‌ها در اجرای این پروژه با گل گهر همکاری داشته و چه میزان سرمایه‌گذاری کرده‌اند؟

مجری و پیمانکار این پروژه، شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس است که سهامداران اصلی این شرکت شامل شرکت‌های معدنی و صنعتی گل گهر با ۴۴/۴ درصد و صنایع ملی مس با ۳۳/۳ درصد و چادرملو با ۲۲/۲ درصد هستند.

❖ این پروژه چند فاز اجرایی دارد و آیا تاکنون مطابق انتظارات و موفقیت آمیز پیش رفته است؟

این پروژه که از محل تاسیسات آب شیرین کن در غرب بندرعباس شروع شده در ادامه مسیر به سمت شمال از ارتفاعات شهرهای فین و حاجی‌آباد عبور نموده و با طی مسیر دشت به سمت مجتمع معدنی

مترمکعب در سال می‌باشد، آب از مخازنی که در محدوده معدن مس سرچشمه احداث خواهند شد توسط خط انتقال GRP و فولادی به قطر نامی ۸۰۰ و ۱۲۰۰ میلی‌متر به سمت صنایع فولادی استان یزد و صنایع معدنی چادرملو انتقال می‌یابد. انتقال آب در مسیر به صورت ثقلی می‌باشد و خط انتقال قطعه سوم به طول تقریبی ۳۷۰ کیلومتر، آب را با دبی ۱/۵ متر مکعب در ثانیه به محل‌های مصرف خواهد رساند.

خوشبختانه این پروژه کاملاً مطابق انتظارات و موفقیت آمیز پیش رفته است و همان‌طور که گفته شد قطعه اول آن به زودی با حضور ریاست محترم جمهور و مقامات دولتی در منطقه گل‌گهر به صورت رسمی افتتاح خواهد شد و انتظار می‌رود قطعات ۲ و ۳ آن نیز در اواخر سال جاری راه اندازی گردد.

❖ اجرای این پروژه چه تغییراتی در بلندمدت برای استان ایجاد خواهد کرد؟

استان کرمان با همه ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها، موانعی بر سر راه توسعه و شکوفایی خود می‌بیند که مهم‌ترین آن کم‌آبی و کاهش ذخایر زیرزمینی آب است. سالانه بیش از ۶ میلیارد متر مکعب آب از سفره‌های زیرزمینی استان کرمان برداشت می‌شود که ۶۰ درصد بیش از استانداردهای جهانی است و همین مساله سفره‌های زیرزمینی آب را در این منطقه خشک و کویری با خطر روبرو کرده است. نزدیک به ۹۵ درصد آب موجود در کرمان صرف کشاورزی، ۱.۵ تا ۲ درصد آن صرف بخش صنعت و مابقی صرف شرب می‌شود و سالانه هزینه بسیار سنگینی برای تامین آب بخش‌های مختلف استان کرمان می‌شود که هزینه زیادی به دولت و بخش خصوصی تحمیل می‌کند. دیار کریمان بهشت معادن ایران لقب گرفته و صنایع زیادی همچون فولاد، ذغال‌سنگ، مس، کرومیت و غیره در این استان فعالیت دارند که تامین آب آن‌ها چالشی بر سر راه توسعه صنایع این استان محسوب می‌شود و حل آن زمینه جهش و رونق تولید را در حوزه صنعتی و معدنی فراهم می‌سازد. ابرپروژه انتقال آب خلیج فارس به نواحی مرکزی ایران، آرزویی چند ساله بود که خوشبختانه با حمایت‌های دولت محترم به همت مسئولان و همراهی بخش خصوصی اجرایی شد.

روایت میرعلی یاری، مدیر عامل شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس
از شکل گیری و اجرای پروژه:

تحقق یک رویا

از ابر پروژه انتقال آب خلیج فارس می توان به عنوان طرحی یاد کرد که بسیاری در آغاز به اجرای آن باور نداشتند اما رویا به واقعیت تبدیل شد و امروز آب شیرین شده ی خلیج فارس به نخستین مقصد خود یعنی به مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر رسیده است و خون تازه ای در رگ های صنعت استان کرمان جاری شده است که در نهایت به توسعه ی صنعتی کشور خواهد انجامید در رابطه با این پروژه ی بزرگ نظرات دکتر میر علی یاری مدیر پروژه انتقال آب در زیر می خوانید.

از گذشت زمان و دریافت مشاوره های جدید در خصوص اجرای هر چه بهتر پروژه، شرکت تامین انتقال آب خلیج فارس را در سال ۹۲ ثبت کردیم.

♦ ماموریت شرکت انتقال آب

ماموریت و مسئولیت اصلی شرکت مهندسی توسعه آب آسیا، شیرین سازی آب و ماموریت شرکت تامین و انتقال، پمپاژ و خطوط انتقال از سایت شیرین سازی بندرعباس تا سیرجان، مس سرچشمه و اردکان یزد و چادرملو بود. هر دو شرکت فعالیت خود را با تمام قوا شروع کردند تا طرح به خوبی پیش برود. در میان کشورهای منطقه، اولین کشوری هستیم که پروژه ای در این ابعاد و پیچیدگی و عظمت زیرساختی را آغاز کرده ایم. در جریان پروژه با استفاده از ۱۲ ایستگاه پمپاژ (به فاصله ۲۷۰۰ متر)، تا

♦ شکل گیری ایده اصلی

پروژه انتقال آب خلیج فارس، پیشینه ای بسیار طولانی دارد. پروژه از گل گهر شروع شد. شرکت گل گهر در راستای توسعه بهینه و هر چه بیشتر پروژه های خود، نیازی اساسی به آب داشت. سرمایه گذاری سنگین شرکت در پروژه های توسعه ای مستلزم آن بود که ابتدا چاره ای برای معضل کم آبی اندیشیده شود. اهمیت این موضوع بنیادی باعث شد که مسئولان وقت گل گهر، کمبود آب را جدا پیگیری کنند. در همین راستا آقای مهندس جلال مآب، مدیر عامل وقت گل گهر، موضوع انتقال آب خلیج فارس به این مجموعه صنعتی را به عنوان یک کار کارشناسی علمی و زیرساختی اساسی مورد مطالعه قرار داد. این پروژه به دنبال مطالعات و کارشناسی های جامع، همه جانبه و دقیق آغاز شد. به عبارت دیگر مدیران وقت گل گهر پروژه را به عنوان یک پروژه مطالعاتی و جامع مورد بررسی قرار دادند تا پروژه پس از جمع بندی نهایی و علی رغم وجود دشواری های خاص و مسیر پر پیچ و خمی که پیش رو بود بالاخره به شکل عملیاتی آغاز شد. از آنجاکه حجم کار لازم بسیار سنگین بود شرکت مس سرچشمه نیز به پروژه ملحق شد. این شرکت نیز به خاطر داشتن معادن بسیار غنی مس در منطقه و پاره ای ملاحظات مهم دیگر، به مراتب بیشتر از گل گهر به آب پایدار نیاز داشت.

بنابراین شرکت مس نیز با سرمایه گذاری در این پروژه به عنوان سهامدار، وارد کار شد. پس از شرکت مس سرچشمه، مجتمع صنعتی چادرملو نیز با سرمایه گذاری در این طرح بزرگ وارد پروژه شد. در واقع سه شرکت بزرگ معدنی بعد از پیوستن به یکدیگر توانستند چنین حرکت بزرگی را آغاز کنند. به مرور زمان و با مطالعات بیشتر، فاز یک عملیات اجرایی پروژه آغاز شد. بعد

و حل و فصل بسیاری مسائل و موضوعات دیگر بود. با انتقال آب خلیج فارس به فلات مرکزی ایران، پایداری صنعتی در این منطقه به ثبات رسید و امکان استفاده از منابع آبی پایدار برای نسل های آینده فراهم شد. علاوه بر این، خطری که کشاورزی منطقه را تهدید می کرد نه تنها برطرف شد بلکه کشاورزی این خطه احیاء شد. از طرف دیگر شرکت های معدنی و صنعتی چادرملو، گل گهر و شرکت ملی مس نیز به دلیل اینکه به آب پایدار دست یافته اند با فراغ بال و خیالی آسوده، اقدام به طراحی و بهره برداری برنامه های توسعه ای خود خواهند کرد. تنها راه نجات کشور توسعه امکانات موجود است. خوشبختانه امکانات موجود در مرکز کشور، به نحو احسن به کار گرفته شد تا این پروژه بزرگ انجام شود. دوستان بسیار نزدیک من در روزهای ابتدایی آغاز پروژه، به بنده گوشزد می کردند که این پروژه نیز مانند پروژه آزادراه تهران - ش مال، چندین و چند سال به طول خواهد انجامید ولی اراده و تصمیم سهامداران و همکاری بسیار خوب کارشناسان و متخصصان باعث شد که با موفقیت از این مسیر دشوار و تنگناهای داخلی و خارجی عبور کنیم. به سرانجام رسیدن این پروژه سه پیام مهم برای کشور دارد. پروژه به ما ثابت کرد که کشور ما ظرفیت ها و توانمندی های بزرگی را دل خود جا داده است. اگر اراده جدی و مستحکم برای پیشبرد برنامه های توسعه ای وجود داشته باشد حتما به بهره برداری خواهد رسید. همچنین متوجه شدیم که پروژه های بزرگ را می توان در کمترین زمان ممکن به بهره برداری رساند. در پایان از تمام دست اندکاران، پیمانکاران، سازندگان، مسئولان دولتی، کشوری، مقامات استانی، سازمان های مختلف، کارشناسان، متخصصان، مدیران عامل بانک ها و متولیان امور و خلاصه همه کسانی که در این پروژه زحمت کشیده اند تشکر می کنم. در اینجا لازم میدانم تشکر ویژه ای نیز از تمام همکاران خود در شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس داشته باشم که با شکیبایی ها و همدلی های خود، سهم بزرگی در این پروژه بزرگ ملی ایفا کردند.

بهانه های واهی و دروغین مانند آغاز تحریم ها و از این دست، برخلاف مفاد قرارداد عمل کردند و از حضور در کشور و نصب و راه اندازی محصولات و قطعات خودداری کردند. این امر موجب شد که نگرانی های بزرگی در این زمینه ایجاد شود ولی خوشبختانه مهندسان و تکنسین های داخلی به موضوع ورود کردند و همه قطعات و محصولات وارداتی را به طور کامل و صحیح نصب کردند. لازم است به این وسیله از این متخصصان بزرگ کشور نیز تشکر ویژه ای داشته باشم. آنها با توکل بر خدا و با تقبل زحمات فراوان، موفق شدند به این دانش فنی نیز دست یابند که این موضوع هم بسیار خوشحال کننده و افتخار آفرین است.

♦ انگیزه تداوم کار

این پروژه یک پروژه زیرساختی و توسعه ای به شمار می آید. در مناطق جنوب شرق کشور نعمات خدادادی بسیاری وجود دارد. مناطق سرچشمه، گل گهر و چادرملو از جمله این مواهب هستند. با احداث سه شرکت بزرگ معدنی، سرمایه گذاری عظیمی در این مناطق به عمل آمده است ولی باید به این نکته توجه داشت که به دلیل شکل گیری یک فضای صنعتی بسیار بزرگ در این مناطق، کشاورزی و آب منطقه با مشکل و چالش مواجه شده بود. معدن مس در هرکجای دنیا که باشد آب را به آن سمت هدایت می کنند زیرا مس، به هیچ عنوان قابل انتقال نیست. در خصوص مجتمع صنعتی و معدنی گل گهر نیز همان طور که در ابتدای سخنانم عنوان کردم مطالعات کامل، کارشناسی و بسیار دقیقی در خصوص پروژه به عمل آمد. موضوع یکی از این مطالعات، امکان سنجی انتقال مواد معدنی گل گهر به کنار دریا بود. بر اساس این مطالعات، کارشناسان و متخصصان امر به این نتیجه رسیدند که انتقال آب از خلیج فارس به این مناطق صنعتی در مقایسه با گزینه دیگر یعنی انتقال مواد معدنی به کنار دریا، صرفه اقتصادی بسیار بیشتری دارد زیرا انتقال مواد به کنار دریا مستلزم ایجاد بستر مناسب، اصلاح شبکه راه آهن، اصلاح سیستم حمل و نقل کشور و تمهید

۸۳۰ کیلومتر آب از مسیرهای متعددی مثل رودخانه ها، سیلاب ها، اتوبان ها و ... عبور داده می شود و به مرکز ایران می رسد. پروژه، ظرفیت توسعه ای بسیار بزرگی را ایجاد می کند. همان طور که گفته شد این کار نه فقط در ایران که در منطقه بی سابقه است. گفتنی است که این پروژه به لحاظ وسعت و بزرگی، جزء پروژه های بزرگ و خاص دنیا به شمار می آید. با اجرای پروژه یک کریدور ۸۳۰ کیلومتری با عرض ۳۰ متر آماده شده است. ذکر این نکته راهم لازم میدانم که در شرایط کنونی تنها ۶ متر از این ۳۰ متر استفاده شده است و مابقی آن، آماده بهره برداری برای توسعه کشور است.

از این ظرفیت بزرگ می توان در راستای منافع و توسعه هر چه بیشتر کشور بهره برد. همچنین شاید جالب باشد بدانید که ما برای ایجاد این کریدور ۳۰ میلیون مترمکعب خاک برداری کرده ایم. پروژه در طول چند سال، اثرات بسیار مهمی به جا گذاشته است. سهامداران به معنای واقعی کلمه، استقامت کردند و پشتکار به خرج دادند و علی رغم همه ناملایماتی که در ارتباط با دریافت تسهیلات بانکی و اخذ مجوزها و مساعدت های استانی، تجربه کردند هیچ گاه تسلیم نشدند و با جدیت، پیگیر اجرای پروژه بودند.

برای قطعه اول پروژه، بالاچار از شیرآلات خارجی استفاده می کردیم. خوشبختانه امروزه تمام شیر آلات، داخلی سازی شده و در پروژه از شیر آلات داخلی استفاده شده است. من به صراحت می توانم اعلام کنم که در طی اجرای پروژه، بخش اعظم نیازهای کشور به خارج از کشور مرتفع شد. این امر نیز به نوبه خود، افتخار بزرگی برای کشور به حساب می آید. در همین رابطه لازم است از همه شرکت ها و متخصصان داخلی ای که ما را در مسیر خودکفایی قرار دادند تشکر ویژه داشته باشم. در ایام آغازین پروژه که به نوعی قبل از آغاز تحریم ها بود بخشی از قطعات را از خارج وارد کرده بودیم. طبق قوانین، شرکت سازنده موظف است که برای نصب و راه اندازی محصول در محل نصب، حضور داشته باشد ولی متأسفانه شرکت ها به

فولاد
۵ میلیون تن

گندله
۲۱ میلیون تن

کنسانتره
۲۴ میلیون تن

گل گهر بزرگترین سرمایه‌گذاری معادن و صنایع معدنی ایران

شرکت معدنی و صنایع معدنی گل گهر
GOLGHER MINING & METALLURGY COMPANY
روابط عمومی و امور بین الملل

www.geg.ir

آب خلیج فارس

به منطقه معدنی و صنعتی

گل گهر سیرجان رسید

شرکت معدنی و صنایع گل گهر
GOLCHIHA MINING & INDUSTRIAL COMPANY

روابط عمومی و امور بین الملل

رویش باور مادر دل کویر